

1982

DUHOVNO

ŽIVLJENJE

Los Sacramentos son los "signos" de la Iglesia

En realidad, "Jesucristo es el único Sacramento de Dios": así afirmaba hace muchos siglos san Agustín. El es el "Signo" por excelencia del Padre, la imagen visible del Dios invisible. Por medio de Jesús, conocemos a Dios, descubrimos su amor y entramos en comunión con El. **Nadie va al Padre, sino por mí**, nos asegura Jesús. El es el único Signo "eficaz" por sí mismo para comunicarnos la salvación.

Pero del costado abierto de Cristo en la cruz, brotó la Iglesia, como el Sacramento, es decir, el "signo" de Jesús presente entre los hombres. "Comunidad y signo de salvación": eso es la Iglesia para el mundo. Y la Iglesia nace, va creciendo como Cuerpo de Cristo y expresa su fe a través de todo ese organismo sacramental. Así como Dios se hace visible en Jesucristo y Jesucristo se hace visible en la Iglesia, también la Iglesia se hace visible en los Sacramentos.

.....

Svetopisemski pregovori

Boljši je potrpežljiv človek kot junak,
tisti, ki nad svojim srcem gospoduje, kot osvojevalec mesta.
Železo se brusi z železom, človek brusi svojega bližnjega.

Prijatelj vselej ljubi, a v stiski postane brat.

Ne ponašaj se z jutrišnjim dnem,
ker ne veš, kaj dan prinese.

Kdor nepremišljeno govori, prebada kakor meč,
jezik modrih pa ozdravlja rane.

Modri mož premore več kot močni,
razumni več kot krepki.

Boljše je dobro ime kot obilno bogastvo,
priljubljenost je več vredna kot srebro in zlato.

Ponos mladeničev je njihova moč,
okras starčkov je siva glava.

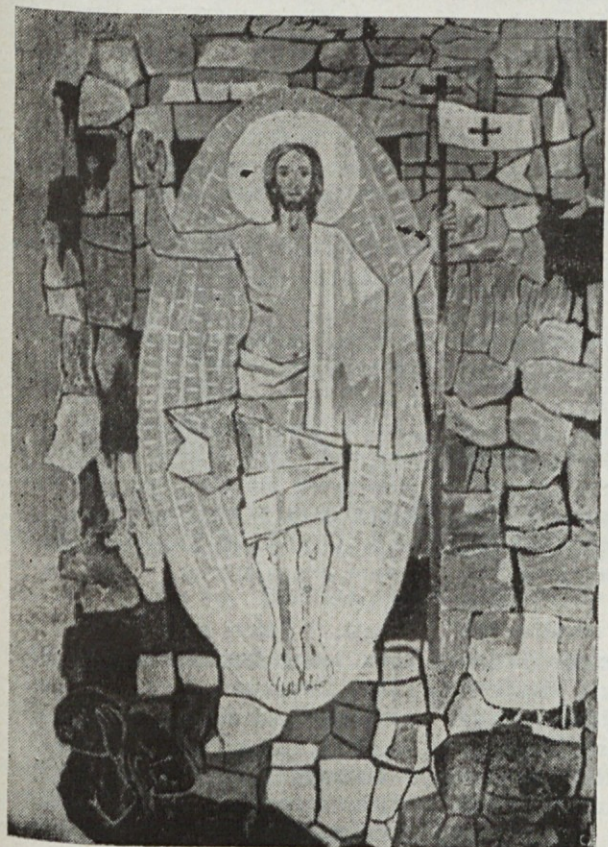

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO 49

APRIL 1982

BRALCEM, SO-
DELAVCEM, PRIJA-
TELJEM IN VSEM,
KI HREPENE PO
SVOBODI, LJUBEZ-
NI, DOBROTI IN
VESELJU, SPORO-
ČAMO VESELO
OZNANILO:

JEZUS JE OD
MRTVIH VSTAL IN
ŽIVI, DA BI TUDI
MI VEČNO ŽIVELI
V VESELJU IN NE-
BEŠKI SREČI.

NAJ BI TO VE-
SELO OZNANILO
SPODBUDILO VSE
K PRIZADEVANJU
ZA ŠE VEČJE PRI-
JATELJSTVO Z BO-
GOM IN MED SE-
BOJ.

TO VSEM ZA
VELIKO NOČ IZ SR-
CA ŽELI „DUHOV-
NO ŽIVLJENJE“.

Obhajamo veliko noč, praznik Kristusovega vstajenja!

Na križ pribiti, umrli in pokopani Kristus je tretji dan vstal od mrtvih. Z dušo in poveličanim telesom je vstopil v polnost večnega življenja, v popolnoma novo stvarnost, nov red bivanja. Njegovo vstajenje ni vrnitev ali korak nazaj v prejšnje življenje, marveč korak naprej: je prestop vseh zakonov narave in vstop v najvišji svet, v nam še nerazumljiv in nedostopen, toda najlepši način življenja.

Zato je Marija Magdalena na velikonočno jutro tako preprosto oznanila učencem svoje doživetje ob praznem grobu: „Gospoda so vzeli iz groba in ne vemo, kam so ga položili“ (Jan 20, 2). Razumljivo je, da ni vedela in ni mogla vedeti, ker tistega „kam“ ni mogla spoznati.

Kristusovo vstajenje je božji dogodek, tako božji, da ga ni mogoče videti, s čuti zaznati, z razumom spoznati in z znanostjo dokazati. Zanj je možno le pričati. Zato sveto pismo ne navaja očitvidcev vstajenja, ampak priče, ki so videle prazen grob, odvaljen kamen, raztrgane pečate, morda tudi prestrašene in pobegle stražarje. — Priče, ki so se srečale z vstalim Zveličarjem, ga videle, slišale, otipale, jedle in govorile z njim, a njegovega vstajenja niso videle, niso mogle videti.

Zato pravi Peter v imenu vseh apostolov: „Mi smo priče, kar je storil v judovski deželi in v Jeruzalemu on, ki so ga celo na les razpeli in umorili. Bog ga je tretji dan obudil in je dal, da so ga videli — ne vsi ljudje, ampak od Boga prej odbrane priče, mi, ki smo z njim jedli in pili, potem ko je od mrtvih vstal; in nam je naročil, naj ljudstvu oznanimo in spričujemo...“ (Apd 10, 39-42).

Posebno dragoceno je pričevanje apostola Pavla, tistega Savla, preganjalca Cerkve, ki ga je pred Damaskom zaustavil vstali Kristus, ga spreobrnil in postavil za neovrgljivega pričevalca svojega vstajenja.

Njegova pisma so polna velikonočnega pričevanja, zlasti prvo pismo Korinčanom, kjer je zapisal: „Izročil sem vam predvsem to, kar sem tudi prejel, da je Kristus za naše grehe umrl, ... da je bil pokopan in da je tretji dan vstal, ... da se je prikazal Kefu (Petru) in potem dvanajsterim; potem se je prikazal več kot petsto bratom hkrati... Potem se je prikazal Jakobu, nato vsem apostolom. Nazadnje za vsemi pa se je kakor negodniku prikazal tudi meni“ (1 Kor 15, 3-8).

Njegovo pričevanje doseže svoj višek v znanem stavku: „Če pa Kristus ni vstal, potem je prazno

V stali Kristus (Stane Kregar)

naše oznanjevanje, prazna tudi vaša vera, ... smo lažnive priče božje, ker smo pričali zoper Boga, da je obudil Kristusa“ (1 Kor 15, 14 - 15). Takoj za tem pa je zapisal jasne besede: „Toda Kristus je vstal od mrtvih“ (1 Kor 15, 14-15), ka-

kor da je hotel reči: Bodite brez skrbi, vstal je, mi smo priče!

Velikonočno pričevanje apostolov in prvih kristjanov, katerih vera v vstalega Gospoda je bila edini „zločin“, je zapečateno in overovljeno s krvjo; ima tako moč resni-

ce, da je preživelo vsa pregnanstva, vse preganjalce in živi še danes. Kristusovo vstajenje ni namreč samo Kristusov dogodek, marveč tudi naš dogodek.

Vsebina in moč Kristusovega vstajenja nas osvobaja vseh mikavnih zemeljskih idolov in nadomestkov. Ta velikonočna vera nas naredi svobodne pred vsemi silami sveta. S tem vstajenjskim upanjem že sedaj presegamo meje časa in prestopamo prag večnosti. Z vstalim

Zveličarjem smo tudi mi zmagovalci smrti. Ne ustavljamo se ob robu prepada, nič, nesmisla in obupa, naš pogled sega že sedaj v brezmejno življenje, v dan brez zahoda, v življenje brez smrti, v večno slavo.

Osebnostno in občestveno doživetje velikonočnih skrivnosti, obilje blagoslova vstalega Zveličarja vam želi

Franc Kramberger
škof

N A V E L I K O S O B O T O

Blago se pomladni veter poigrava z zavesami, trobenticami in belimi zvončki in čez ozelenele ograje in grede razcvetele lahko poletavajo prvi rumeni citrončki.

V cerkvah oltarji po prvih cvetlicah dišijo, duhovniki nad pogrtnjenimi jedmi dvigajo roke in iskre blagoslovljenega ognja v zraku žarijo, ko prvi pobegli zvonovi se vrnejo in zazvone.

Kar naenkrat vstali Jezus grob smrtne groze odpre in zvonovi veselo zvonijo in zvonijo...

Za banderom zmage velikonočna procesija gre in gre in spevi odrešenega človeštva donijo in donijo:

„Kristus Kralj je vstal iz groba,
premagana je smrt, trohno!
Aleluja, aleluja, aleluja...“

V E L I K O N O Č N E L U Č I

Velika noč je spet prišla v vas in mesto, med zelena drevesa in na betonsko cesto; svet veselo zvoní od vseh koncev in strani: k vstajenju nas kličejo velikonočne luči.

Križi so odgrnjeni, raglje več ne ropotajo,
v oknih, med rožami, sveče skrivnostno plamenijo,
škrlatna bandera v vetru zmagoslavno plapolajo,
v procesiji verniki vstalemu Jezusu sledijo.

Med življenjem in smrtjo danes ni zidov,
popustil zadnji, smrtni je pokrov.
Jezus najsvetlejšo luč nam je prižgal,
vsem besedo odrešenja, večnega življenja dal.

Milena Merlak

K R I S T U S J E V S T A L !

V jutranjem mraku je spala ravan;
nanjo pokukal vesel, razigran,
v rosi in jutranji zarji opran
mladi je dan.

Jasno zapela je sredi grobov
in dotaknila se naših domov,
mehko razlila se preko vrhov
pesem zvonov.

Sonca je žar vrh zvonika obstal;
v njem se je zlati križ zalesketal.
Bron je zavriskal in zatrepetal:
„Kristus je vstal!“

Marija Jelen-Brenčič

VEČER JE KOT VERA

Visokih in izkih poslopij oči
so uprte vročično
v še neuresničene daljne načrte.

V oranžnem zatonu
ne nehajo veje drhteti.
Velike noči
so na vodi že zlati šepeti.

Večer je kot vera:
z obzorjem na meji megleni.

Nekje
en sam smeh obvisi
na temine kopreni.

Morjé pa prihaja,
odlaga,
odhaja
po nove zamisli,
po upanja slike,
po nove valove

za mlaj.

Vladimir Kos

K blagoslovu

Babica je previdno polagala v cekar velikonočne dobrote: potico, hren, klobase, doma spečen hlebček kruha in prav na vrhu pirhe. Vse je skrbno pokrila z vezenim prtičkom in še enkrat vnučkinji poudarila: „Le pazi, Verica, posebno na pirhe pazi!“

Stisnila ji je v roke denar in gledala za deklico, ki je dobre volje hitela za vogal na kolektiv.

„Vero, Veronika!“ jo je zmotil prijateljičin glas. „Kam pa tako hitiš?“

„K blagoslovu,“ ji je pojasnila in postala.

„Kakšnemu blagoslovu?“, se je čudila Marcela, pa se takoj spomnila: „Oh, saj res, saj sem te lansko leto pospremila prav do vrat vašega Slovenskega doma, noter pa me nisi pustila, češ da to ni zame!“

„Pa pirhe imaš tudi, kajne! Kakšni so pa letos?“ Radovedno je odvihala vogal prtička in pokukala v cekar. „Joj, kako so lepi!“ se je čudila. „Pa še cele risbe so na njih! Zajčki, piščančki, zvončki! Ja, kje pa si vse to dohila?“

„Babici je iz Slovenije teta poslala.“

„Kako, že kar pirhe?“ „Ampak, Marcela, pirhe ne, barve, risbice, vzorčke!“

„Pa mi daš enega?“ „Sedaj ti ga ne morem dati. Saj sploh še niso blagoslovljeni.“

Kolektiv je privozil mimo. „Na,“ se je ujezila Verica, „sedaj pa imam! Sedaj bom pa drugega čakala, Bog sam vé koliko časa!“

In res je kar precej časa preteklo, predno se je prikazal drugi. Marcela je odšla, Verica pa je hitro skočila v avto. K sreči je našla prazen sedež in skrbno položila cekar na kolena. Tudi sama je med potjo lahko privzdignila prtiček in si ogledovala pirhe. „Saj so zares tako lepi,“ je ugotavljala. „Kar majhna umetnina so, kar škoda jih bo pojedsti.“

Takih še nikoli niso imeli. Že nekaj let je babici pomagala barvati pirhe, rumene, rdeče, rjave, zelene. Risali sta nanje cvetice, napise. Babica je nekoč narisala kar majhen pokrajinski motiv. Ampak letošnji so pa spet nekaj posebnega. Enega bo že morala Marceli prihraniti.

Na trgu je izstopila in skoraj tekla proti Domu. Ko pa se je približala, ji je, presenečeni, korak zastal. Pa ne, da je zamudila blagoslov! Žene in dekleta so že odhajale z Doma s cekarji v rokah.

Kaj pa sedaj, kaj bo babica, mama, ata, vsi — kaj bodo rekli? Ostali bodo brez blagoslova po njeni krivdi.

Pognala se je v vežo, kjer so se zadnje mamice poslavljalje.

K blagoslovu velikonočnih jedil (Maksim Gaspari)

Ugledala je duhovnika, ki se je pogovarjal z nekim gospodom.

Nič ni premišljevala. Planila je k njemu in vsa nesrečna hitelela: „Gospod župnik, zamudila sem blagoslov in brez njega ne morem domov!“

Duhovnik je presenečen umolknil.

Zbegani punčki so solze polzele po licih. Osramočena je z rokavom petegnila po obrazu in se počasi obrnila.

„Sedaj je že, kar je,“ je bridko ugotovila.

Položila je babičin denar na mizo. Končno, saj ni nujno, da doma zvedo, kaj se je zgodilo.

Bila je že pri vratih, ko jo

je župnik poklical.

„Naj bo,“ je poudaril. „Nerad delam izjeme, ampak brez blagoslova zares ne moreš nazaj.“

Pomolil in pokropil je cekar. Tudi Verica je molila, prav iz srca. Ganjena se mu je zahvalila. Podaril ji je lepo podobico in ji zapretil s prstom: „Le glej, da boš drugič bolj urna! Pa na pirhe pazi.“

Pobral je babičin denar z mize, ji ga stisnil v žep in dodal:

„To pa daj prvemu revežu, ki ga boš srečala!“

„Prav na trgu sem enega videla,“ je vesela pojasnila — in že je ni bilo več...

Rezi Marinšek

To je dan, ki ga je naredil Gospod!

Oj, veliki četrtek! Žalostni dan razkritih oltarjev, zagrnenih križev in smrtne žalosti, bridkost poslovilne večerje našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki je na večer, preden je trpel za naše in vseh zveličanje, to je danes, vzel kruh v svoje svete in čistiljive roke, dvignil oči proti nebu k Tebi, Bogu, svojemu vsemogočnemu Očetu, se Ti zahvalil, ga blagoslovil, razlomil, dal svojim učencem in rekel: „Vzemite in jejte od tega vsi, zakaj to je moje telo...“

Oj, veliki petek, dan velike Smrti, ko se je dopolnilo naše odrešenje! Dan Kristusove poslednje molitve: „Oče, odpusti jim...!“ Dan krvi in prebodene strani... Zvonovi molče, tabernakelj je široko odprt, Jagnje božje je darovano.

Glejte, les križa, na katerem je viselo zveličanje sveta!

Pridite, molimo!

Oj, velika sobota in molitev pred grobom! Križ na oltarnih stopnicah in prižgana sveča, ki naznanja veliko nedeljo, blagoslov ognja in blagoslov jedi, dišeča po novi pesmi zvonov in glorijski med zastrtimi okni, po kadilu in kresnih gobah...!

Oj, velika nedelja!

Sestra Gospodovega poveličanja in pomladne noči!

Pro soboti pa, ko se je svital prvi dan tedna, je šla Marija Magdale-

na in druga Marija pogledat grob, aleluja.

Aleluja!

Trikratni spev, vsakikrat z višjim glasom zapet. Kristus se je dvignil iz grobnih temin.

To je dan, ki ga je naredil Gospod, radujmo se in veselimo se ga!

V jutranjo meglo plane glas zvonov in pesem radosti. Nad mladjo polje se dvignejo bandera in od mrtvih vstali Bog hodi v zlati monštranci med sadovnjaki.

S šumom se razpira popje in drevje pričinja cveteti. V potoku narašča voda in od gora vleče mrzel veter, ki razganja meglo.

Hiše so obsijane z lučjo in rožnkravt in rožmarin slutita pomlad.

Aleluja, aleluja!

Krepke roke držijo banderske drogove. Fantje gledajo v zrak, ker se bandero zadeva ob veje dreves. Počasi stopajo in obračajo bandero proti vetru, da lepše plapola, posnemaje v svojem frfotanju glas ptičjih peruti.

Ministrante, ki nosijo sveče, bolijo roke, zvončki izmenoma pozvanjajo in baldahin diši po kadilu.

Gospod župnik ima zlat plašč in sivo glavo. Na stojalu monštrance se igra sonce in pevci pojejo: „Premagal je pekel in smrt...“

Tako stopa procesija.

Žene s škapulirji in velikimi svetinjami na modrih trakovih mo-

lijo v vreščečem zboru rožni venec. Možje odgovarjajo počasi, kot je počasna in težka njih hoja in misel, ki se sprehaja od Boga do polja in živine.

Dekleta imajo nova krila in dišeče robce in fantje stopajo kot vojaki v paradi z živim korakom in izzivalnim pogledom. Otroci venomer klepetajo — menijo se o pirhih in poticah.

Zvoni Gospodovemu vstajenju na čast.

Doma čaka žegen.

Miza je pregrnjena, gnjat diši, potica in pirhi leže ob hrenu in klobasah in na vsem počiva božji blagoslov.

Tako Bog posvečuje darove zemlje.

Otroci so lačni in se gnetejo k mizi. In oče se prekriža in vsa družina z njim in moli svečano kot nikolj sicer: na čast vstalemu Zve-

ličarju in za mlado setev...

Na vasi sekajo pirhe in pomaranče in v cerkvi se pričinja velika maša.

In diakon zapoje z visokim glasom:

„Bratje! Postrgajte stari kvas, da boste novo testo, ker ste opresni; zakaj naše velikonočno Jagnje, Kristus, je darovano...!“

Nad tabernakljem stoji Kristus s praporcem in škrlatnim plaščem.

Pod cerkvenim ostrešjem si znašajo ptiči gnezda.

„Ker zima je prešla, prenehal je dež in se umaknil. Cvetlice so se prikazale v naši deželi, čas za obrezovanje je prišel, glas grlice se je začul v naši deželi.“

To je dan, ki ga je naredil Gospod, radujmo se in veselimo se ga!

Aleluja, aleluja!

Naše velikonočno Jagnje, Kristus, je darovano. **Emilijan Cevc**

Skrb za vso Cerkev in za druge pereče zadeve

Obisk Antonianuma

17. januarja je Janez Pavel II. obiskal rimski papeški inštitut Antonianum, ki ga vodijo frančiškani. Obiskal jih je ob sklepu proslav ob 750-letnici smrti sv. Antona Padovanskega in ob začetku proslav 800-letnice rojstva sv. Frančiška Asiškega. Papež je profesorjem in študentom priporočil, naj bodo sredj sedanjega sveta čuvarji upanja.

Sprejemi v Vatikanu

12. januarja je sprejel novega finskega ambasadorja pri apostolskem sedežu. Papež je poudaril, da je Finska v svetu cenjena zaradi svoje ljubezni do neodvisnosti in spoštovanja svobode, prizadevanja za mir in sožitje med narodi. Etične vrednote in kultura zagotavljajo Finski njeno trdnost in moč.

Sprejel je tudi nigerijske škofe in jim povedal, da se veseli skorajšnjega obiska v tej državi (sredi februarja). Potovanje mu bo priložnost za pospeševanje edinosti v Kristusu in Cerkvi. Nigerija šteje 80 milijonov prebivalcev, neodvisna je od 1960, industrijsko med najbolj razvitimi deželami v Afriki. Kristjanov je 23 milijonov.

14. januarja je sprejel novega indijskega veleposlanika v Vatikanu. Papež mu je govoril o verski

svobodi, svobodi vesti in človekovih pravicah in o dolgi prisotnosti kristjanov v Indiji.

Naslednji dan je sv. oče sprejel v posebno avdienco novega tunizijskega veleposlanika pri Vatikanu. Spregovoril je o sodelovanju vseh za mir in napredek vseh narodov na Srednjem vzhodu ter o prijateljskih odnosih med kristjani in muslimani v tej deželi.

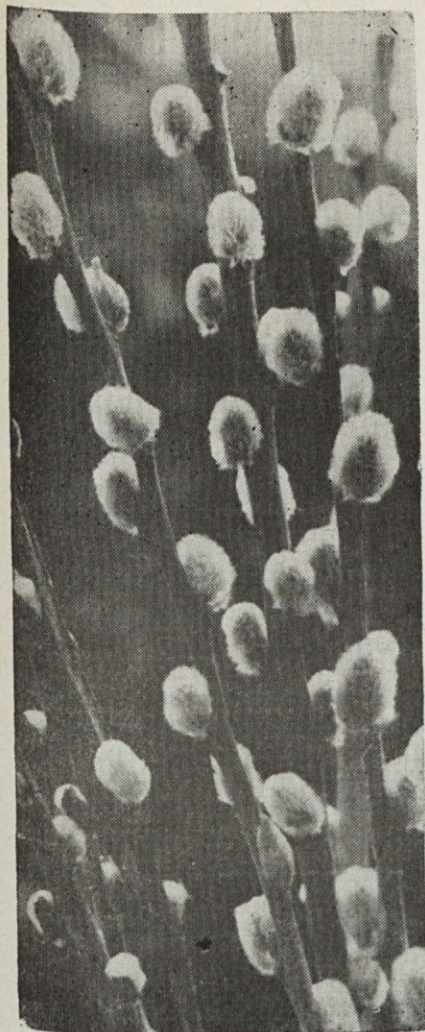
Jaruzelski odgovoril papežu

Papež je sprejel 12. januarja v posebno avdienco dr. Kazimierza Szablorskega, vodjo poljske vladne delegacije za stalne stike z apostolskim sedežem. Prinesel mu je osebno pismo generala Jaruzelskega, ki so ga v Vatikanu že dlje časa nestrpnost pričakovali. Jaruzelski je tako odgovoril na poslanico Janeza Pavla II., ki mu jo je 24. decembra lani izročil nadškof Poggi, papežev nuncij za posebne zadeve.

Vatikanski tiskovni urad doslej ni še ničesar sporočil o vsebini odgovora Jaruzelskega. Prav tako ne o pismu Lecha Walese, ki je v Rim prispelo 5. januarja.

Pri molitvi za edinost

17. januarja je opoldanski nagovor začel z mislijo na teden krščanske edinosti. To je čas, ko se

posebej spominjamo „zgodovinske in duhovne drame, ki ne zadeva samo življenja krščanske skupnosti, temveč negativno vpliva tudi na človeško družbo. Ločitev nasprotuje božji volji, ki želi eno samo dru-

žino Jezusovih učencev. V ekumen-skem gibanju so, hvala Bogu, stiki vedno pogostejši, teološki pogovor se pogloblja, krepi se duh solidarnosti in bratstva med kristjani.

Za obrambo vrednot zakona

Papež je 28. januarja sprejel člane rimske rote, sodišča apostolskega sedeža, ki predvsem razpravlja o tožbah za veljavnost ali neveljavnost cerkveno sklenjenih zakonov. Krščanski zakon je ljubezenska zveza, je dejal papež, pri kateri ne gre v prvi vrsti za čutno privlačnost, erotiko, strežbo spolnim nagonom. Ljubezen je v bistvu dar, zato pomeni zakon dejanje enkratne in večne medsebojne predanosti. Ni ga mogoče preklicati.

Cerkveni sodniki so dolžni služiti ljubezni, spoznati vrednote zakona v polnosti in jih spoštovati. Samo važni in dokazani razlogi morejo privedi pod vprašaj njegovo obstojnost.

Egiptovski predsednik obiskal papeža

Papež Janez Pavel II. je 30. januarja sprejel v zasebno avdienco egiptovskega predsednika Hosnija Mubaraka. To je bilo drugo Mubarakovo srečanje z Janezom Pavlom II. Prvič je bil v Vatikanu kot egiptovski podpredsednik 6. septembra 1980 skupaj s tedanjim predsednikom Sadatom. Uradnega poročila o pogovoru ni bilo, verjetno pa sta se pogovarjala o napetem stanju na Bližnjem vzhodu, vpra-

šanju zaprtih koptov ter rehabilitaciji njihovega verskega poglavarja patriarha Šenude III., ki ga je med lanskim izgređj dal zapreti skupaj z muslimanskimi nestrpneži Sadat.

Sprejem rimskega župana

25. januarja je papež sprejel v tradicionalno ponovoletno avdienco župana mesta Rima Uga Vettero z občinskimi možmi in svetovalci. Ob tej priložnosti je povedal nekaj misli o velikem duhovnem, nravnem in človeškem pomenu italijanskega glavnega mesta in središča krščanstva. Omenil je tudi veliko stanovanjsko stisko in silen razmah nemorale, ki povzroča že pravo tesnobo in kliče k alarmu.

Solidarnost s Poljsko

31. januarja je papež v opoldanskem nagovoru odločno podprl ukrepe poljskih škofov in njihovo zadnje pastirsko pismo. Zahvalil se je vsem, ki so pokazali solidarnost s Poljsko. Posameznikom in ustanovam, ki so tako ali drugače pošiljali pomoč na Poljsko, je izrekel iskreno zahvalo. Zahvalil se je tudi za duhovno pomoč, posebej še za molitev.

O teptanju človekovih pravic na Poljskem je govoril tudi pri splošni avdienci naslednjo sredo.

Poljski škofje v Rimu

Prve dni v februarju je bilo v Rimu visoko zastopstvo poljskih škofov: primas Glemp, kardinal Macharski in wroclawski nadškof Gulbinowicz. 4. februarja jih je

sprejel papež. Uradnega sporočila ni bilo, jasno pa je, da so skupaj pretresali položaj na Poljskem ter iskali poti iz krize.

Že dolgo ni bilo v avdienci dvorani ali na trgu sv. Petra nobenega poljskega romarja, kljub temu pa se jih papež dosledno spominja pri vsaki avdienci.

Letos šest apostolskih potovanj

Tudi letos papež načrtuje nekaj velikih in obsežnih pastoralnih obiskov zunaj Italije. Prvi se bo začel 12. februarja s potovanjem na afriško celino. Nato pa si bodo obiski sledili v takšnem časovnem zaporedju: 13. maja Portugalska, 28. maja Velika Britanija, Wales in Škotska, julija Švica, 26. avgusta Poljska in 14. oktobra Španija.

Mir je mogoče doseči

To optimistično misel je izrekel Janez Pavel II. 1. februarja pri avdienci za generale NATO z njihovimi družinami. Vendar je pripomnil, da mir ni samo božji dar, temveč da Bog daje ta dar človeku, če si zanj prizadeva. To velja za posameznika in za družbo.

Papež je tudi izrazil veselje nad osvoboditvijo ameriškega generala Dozierja.

Francoz novi škof Birminghama

Janez Pavel II. je 2. februarja imenoval francoskega duhovnika Mauricea Noela Couvea de Mirmila za novega nadškofa mesta Birmingham v Veliki Britaniji. Novi nadškof je bil rojen 1929 v

Franciji, maturiral v Angliji, po študiju v Cambridgeu se je izpopolnil na katoliškem inštitutu v Parizu ter na londonski univerzi. Nazadnje je bil duhovnik za katoliške študente v Cambridgeu.

Z voditelji sindikatov

9. februarja je papež sprejel v posebno avdienco 30 voditeljev sindikatov (med njimi je bilo tudi 12 članov poljskega sindikata Solidarnost, ki živijo sedaj zunaj svoje domovine). Ti so prišli v Rim in h papežu z namenom, da bi na ta način pokazali solidarnost s člani poljskega sindikata Solidarnost, ki so morali po uvedbi vojnega stanja prestatí bridke preizkušnje. Najhujše je gotovo to, da je režim to mogočno delavsko združenje razpustil in prepovedal, številne člane zaprl in obsodil na dolgotrajne kazni

Papež je ponovil, da samo spoštovanje pravic delovnih ljudi, posebno pravice do sindikata, ki je bil že ustanovljen in uzakonjen, predstavlja izhod iz sedanjega položaja.

Papež poslal pomoč Poljakom

Pariški „La Croix“ je objavil vest, da je papež Janez Pavel II. poslal Poljakom denarno pomoč v znesku 100 milijonov lir. Potem ko je na Poljskem 13. decembra lani komunistični režim uvedel vojno stanje, so številni verniki po svetu v znamenje solidarnosti s Poljaki, ki že dlje časa živijo v pomanjkanju, začeli pa-

pežu pošiljati denar. Obenem pa so prvemu rojaku na Petrovem sedežu izražali tudi izraze svojega ogorčenja in solidarnosti s trpečim poljskim narodom, ki ga je pred zimo doletela tuda politična, gospodarska ter socialna preizkušnja. Papež je nabrane darove poslal svojim rojakom, ki jih pestijo mraz, poplave, vsakovrstno pomanjkanje in huda draginja.

Lech Walesa

Norveški odbor za Nobelovo nagrado za mir je sporočil javnosti, da je njihov kandidat za to visoko priznanje voditelj poljskega neodvisnega sindikata Solidarnost Lech Walesa.

Usoda Walese pa je v tem trenutku nejasna. 27. januarja se mu je posrečilo iz internacije poslati na Zahod pismo, v katerem trdi, da so mu odlok o internaciji izročili šele en dan prej, se pravi 26. januarja. To dokazuje, da so ga tako dolgo brezuspešno „obdelovali“. Hkrati pa prihajajo novice, da je Walesa močno utrujen in bolan, čeprav ni jasno, za katero bolezen gre.

Javno mnenje na Zahodu je z velikim zanimanjem sprejelo Walesovo pismo, v katerem pravi med drugim: „Ne bi se čudil, če bi me začeli obtoževati najrazličnejših nesmislov s pomočjo vnaprej pripravljenih dokazov in lažnih prič.“

Med tem časom je Walesa postal sedmič oče. 27. 12. mu je žena rodila deklico, ki je pa seveda še ni mogel videti. Tudi prijatelju duhovniku, ki bi mu rad sporočil novico, niso pustili do njega.

Apostolsko potovanje v Afriko

Janez Pavel II. želi okrepiti in opo gumiti v veri mlado afriško Cerkev in jo navdušiti za še uspešnejšo pastoralno dejavnost

Janez Pavel II. je med enotedenskim obiskom (od 12. do 19. februarja) obiskal štiri afriške države: Nigerijo, Benin, Gabon in Ekvatorialno Gvinejo. Papež je tokrat drugič potoval v Afriko (prvič je pred dvema letoma, ko je v desetih dneh obiskal šest držav) in je bil program njegovega potovanja ravno tako kot prvič natrpan s srečanji s predstavniki krajevnih Cerkev v omenjenih državah, zastopniki oblasti, predvsem pa z ljudskimi množicami.

Janez Pavel II. je pred svojim prvim apostolskim potovanjem v Afriko dejal, da mora tudi Cerkev v času, ko se ljudje in narodi, države in celine med seboj zблиžujejo, izpričati svojo edinstvo ter iskati nova sredstva in poti do te edinstvi. Tudi tokrat je papeža pri srečanjih vodila ta misel: vsem črnim bratom, naj bodo katerekoli vere, narodnosti ali političnega prepričanja, prinesli blagovest Kristusovega evangelija, namenjenega vsem ljudem, ter odrešujočo resnico o bratstvu, ljubezni in razumevanju med ljudmi dobre volje.

Papeževo deseto potovanje zunaj Italije (prvo po atentatu maja lani) se je začelo v petek 12. febru-

arja, ko je papež z najožjim spremstvom s helikopterjem prispel iz Vatikana na rimsko mednarodno letališče Fiumicino. Na kratko se je ustavil v letalski kapeli in pozdravil visoke osebnosti, ki so ga spremile na letališče, nato pa je z letalom DC 10 italijanske družbe Alitalia odletel proti Afriki.

Papeževo spremstvo je štelo 30 članov, med njimi sta bila kardinala Casaroli in Gantin ter vrsta uglednih časnikařev z vsega sveta.

Malo pred četrto uro je papeževo letalo pristalo v Nigeriji. Med drugimi visokimi predstavniki političnega, kulturnega in verskega življenja Nigerije ga je pričakal tudi predsednik republike Alhai Sehu Sakari. Kot šefa prijateljske države je papeža pozdravilo 21 topovskih salv. Nato je papež poljubil afriška tla in obšel častno četo. V letališki zgradbi je ob navzočnosti predsednika republike imel svoj prvi afriški govor. Izžareval je pristnega ekumenskega duha, saj je med drugim rekel, da prihaja na obisk k ljudem različnih veroizpovedi. Pohvalil je prizadevanja Nigerije za mir ter napore vse Afrike za pravičnejšo ureditev sveta.

Sadovi požrtvovalnega dela misijonarjev

Nekaj nad 30 kilometrov dolgo pot od letališča do stadiona v Lagosu je papež prevozil v odprtem avtomobilu. Ob cesti so ga množice navdušeno pozdravljale. Enako je bilo tudi ob prihodu na stadion, kjer ga je pričakalo nekaj deset tisoč ljudi z viharnim ploskanjem. Nekajkrat se je peljal po stadionu in odzdravljaj ljudem, nato pa je maševal, prvič v Nigeriji. Med mašo je podelil prvo obhajilo 72 otrokom. V nagovoru po evangeliju je med drugim povedal:

„Prišel sem vas utrjevati v veri, moliti z vami. Bog je hotel, da bi

se vsi ljudje zveličali, zato je poslal na svet svojega Sina, našega Odrešenika Jezusa Kristusa, ki je dal svojega Duha apostolom, da bi njegov nauk ponesli po vsem svetu. Tako je blagovest prišla tudi v Nigerijo zaradi vneme in junastva prvih misijonarjev. Danes lahko vidimo sadove njihovih naporov.“

Nato je papež pozval vernike, naj oznanjajo evangelij ne samo z besedo, temveč predvsem s pričevanjem. Pohvalil jih je zaradi dobrih odnosov z drugimi krščanskimi in nekrščanskimi skupnostmi, zlasti muslimani. Še posebej je visoko ocenil odločitve Cerkve v Ni-

geriji, da pošilja misijonarje v druge afriške dežele.

Zvečer se je papež sestal s predsednikom republike. V nagovoru je med drugim dejal, naj ga sprejmejo kot enega izmed svojih, saj je prišel v Nigerijo kot prijatelj in brat.

Nigerijska javnost je s posebnim zadovoljstvom sprejela njegove besede o duhu ljubezni in sožitja, ki vlada v tej veliki afriški državi. „Prepričan sem,“ je dejal, „da bo Afrika, ko bo lahko odločala o svoji usodi brez zunanjih pritiskov, ne samo presenetila svet s svojimi dosežki, temveč bo z ljudmi po vsem svetu delila svoje znanje, izkušnje, smisel za življenje, svoj odnos do Boga. S tem bo omogočila sodelovanje ob medsebojnem spoštovanju, ki je tako nujno za napredek človeštva.“

Papež je noč od petka na soboto prebil v apostolski nunciatu v Lagosu, v soboto zjutraj pa je z letalom nigerijske letalske družbe odpotoval v 450 kilometrov oddaljeni Enugu. Na letališču je pozdravil predstavnike oblasti in množico, ki ga je pričakala, nato pa je s helikopterjem potoval še dalje v 84 kilometrov oddaljeno Oničo. Tam je na prostem maševal ter krstil in birmal 31 ljudi.

Oniča je sedež metropolije in ima daleč največ katoličanov v Nigeriji. V glavnem so to pripadniki znanega plemena Ibo, ki se odlikuje po svojih človeških lastnostih. Samo pri tej maši je bilo nad milijon ljudi.

Papež je spregovoril o vrednotah družine, ki jih Afrika še zelo spoštuje. Krščanske družine morajo biti zgled vsem. Ne smejo sprejemati miselnosti, ki se upira življenju. S tem bodo služile Afriki in vsemu človeštvu. „Če ljubite svojo deželo, ljubite tudi družinsko življenje, ker družina je prva življenjska celica družbe.“ Ljudi je tudi povabil, naj zvesto molijo rožni venec in častijo Marijo. Povedal je, da tudi sam moli za nigerijske družine, za tiste, ki so v težavah, za vdove in sirote.

Po kosilu in krajšem obisku stolnice je odšel na stadion, kjer ga je pričakalo deset tisoč mladih. Govoril jim je o njihovih vprašanjih in odgovornostih. „Dober kristjan je vedno tudi dober državljan. Ljubite svojo domovino in spoštujte njene zakone!“

Hkrati pa jih je pozval h kritičnosti:

„Vi mladi morate nenehno odkrivati in opozarjati na slabe strani družbe, v kateri živite. Boriti se morate proti podkupovanju, pretiranemu razispavanju, brezbržnosti do revežev, nastopati morate v zaščito življenja proti splavu, kontracepciji in še mnogim drugim težavam, s katerimi se srečujejo še druge države po svetu.“

Kot kristjani morajo mladi izžarevati veselje, mir, ljubezen do bratov, zaupanje v prihodnost. To je Gospodovo naročilo, to je hkrati izziv svetu. Nato jim je pokazal Kristusov lik, za katerega je vredno veliko žrtvovati. „Mladi Nige-

rijci, vaše dostojanstvo je nekaj zelo velikega. Kristus je za vas umrl in vas na ta način rešil. Kristus vas ljubi, tudi jaz vas imam rad. Ljubimo se med seboj, kajti ljubezen prihaja od Boga.“

Mladi so nato pod žgočim afriškim soncem papežu izvedli nekaj športnih in plesnih točk.

V mestni bolnišnici sv. Karla Boromejskega se je papež srečal z ostarelimi in bolniki. Bolnišnico je zgradil nekdanji škof v Oniči Charles Heerey, sredstva pa mu je pomagal zbrati papež Pavel VI. po krvavi državljanski vojni, ki je pretresla Nigerijo. Bolnišnico vodijo redovnice in njihova predstojnica je papeža pozdravila s šopkom rož. Janez Pavel II. je najprej govoril bolnikom, ki so se zbrali v parku, nato pa je obiskal tiste, ki so priklenjeni na posteljo. Posebej dolgo se je zadržal pri malih bolnikih. Poljubil je novorojenčka, ki se je rodil tisto jutro in seveda dobil njegovo ime.

V nagovoru bolnikom in ostarelim je papež posebej pohvalil tradicionalno afriško spoštovanje in skrb za stare. Nikdar namreč ne dovolijo, da bi stari in onemogli trpeli samoto in pomanjkanje, temveč imajo v družini vedno častno mesto.

Laiki imajo v afriški Cerkvi veliko poslanstvo

V nedeljo 14. februarja je papež maševal v mestu Kaduna na severu države, kjer prevladuje muslimansko prebivalstvo. Tja je prišel po 650 kilometrov dolgem poletu z letalom. Maševal je na trgu Murtala Mohamed. Med mašo je posvetil 92 diakonov v duhovnike. V priložnostnem nagovoru je razmišljal o pomenu duhovništva. „Služiti Jezusu Kristusu je velika čast in nikoli ne smete pozabiti, da ste poklicani služiti.“ Večji del govora pa je posvetil vlogi molitve v življenju vsakega kristjana, posebej še duhovnika. „Molitev je bistvena prvina kristjanovega življenja in eno glavnih sredstev, s katerim duhovnik služi svojemu ljudstvu. Čas, ki ga namenj molitvi, ni čas, ki bi ga odvezel ljudem, temveč je ljudem še posebej posvečen.“

Del govora je namenil tudi krščanskim družinam, ki jih je povabil, naj velikodušno ponudijo svoje sinove za duhovniški poklic in naj jih pripravljajo v prvi vrsti z življenjskim zgledom.

Skupaj z množico je papež molil opoldansko angelovo češčenje, nato

pa je s posebno molitvijo nigerijsko Cerkev posvetil Mariji.

Po kosilu v škofijskem domu se je papež v stolnici srečal z osrednjim vodstvom nigerijskih katehistov, ki jih je 7500. Sestal se je tudi s predstavnicami katoliških nigerijskih žena. Vsem je govoril o božjem odrešilnem načrtu in dolžnosti vsakega kristjana, da ga pomaga uresničevati. Pohvalil je zavzetost laikov v Nigeriji, zlasti še njihovo edinost, le-ta je namreč bistveni pogoj za njihovo uspešno delovanje. Laiki so del Cerkve, v kateri so različni apostolati. Vsakdo na svoj način prispeva k evangelizaciji.

Tudi v javnem in mednarodnem življenju imajo kristjani važno vlogo. Prispevati morajo svoj delež, da bodo v javnosti uresničena krščanska načela, da bo Kristusov duh prešel v vsakdanje življenje, v družine, družbo, kulturo in politiko. „Cerkev vas potrebuje,“ je dejal. Nenadomestljivi ste prav kakor duhovniki, redovniki in redovnice. Najbližji ste svojim bratom laikom, poživljate jim zavest o bližini Cerkve, dajete jim zgled

prizadevanja in dela za Cerkev.“

Nigerija zavzema posebno mesto med afriškimi državami zaradi svoje razsežnosti in številnega prebivalstva. Vsak peti Afričan je Nigerijec. Predsednik je prepričan musliman, vendar zelo strpen tudi do katoličanov. Policija je sporočila, da je papeža v Oniči pričakalo dva milijona ljudi. Bili so to predvsem zastopniki plemena Ibo, ki so v glavnem vsi kristjani. Da bi pripravili primeren prostor za srečanje, so posekali 150 hektarjev gozda ter zgradili deset dovoznih cest. Vse je potekalo mirno in dobro organizirano in izognili so se prehudi gneči, zlasti pa nesrečam, ki so se dogajale ob prvem papeževem obisku v Kinšasi. Močno so bile poudarjene župnijske skupnosti, saj so prireditelji prostor smotrno razdelili na posamezne škofije nato pa še na župnije.

Papeža je nekoliko zdelovala afriška vročina (nad 40 stopinj), toda kljub temu je bil živahen in dobro razpoložen.

(Konec prihodnjič)
Po Družini

Katoliške šole v Franciji

Predsednik francoske škofovske konference škof Jean Vilnet iz Saint-Dieja z zaupanjem gleda v prihodnost katoliških šol v svoji državi (te šole obiskuje okrog 61 odstotkov francoskih šolarjev) in meni, da jih francoska vlada ne bo ukinila. Njegovo prepričanje je še močnejše po

uradnem pogovoru s francoskim predsednikom Mitterrandom, pri katerem je sodeloval tudi marsejski nadškof Etchegaray. Škof trdi, da je francoska Cerkev vedno pripravljena na pogajanja, zna pa biti čuječa in vztrajna, če je potrebno. Nedavna anketa je pokazala, da je 81 odstotkov Francozov za ohranitev teh šol.

Argentinski škofje k današnjemu položaju svoje dežele

(Nadaljevanje in konec.)

Sklepna misel

1. Argentina ob težavah in neuspehih iz preteklosti danes išče novih poti v bodočnost. (Semkaj spadajo tudi nekatere misli iz sklepa prvega, zgodovinskega dela Dokumenta; št. 35-36.)

2. Zlasti so potrebni tile globoki moralni in kulturni temelji narodne obnove:

Spoštovanje življenja v vseh oblikah: v družini in v socialnem sožitju.

Spoštovanje dostojanstva vsakega človeka.

Duh svobode in strpnosti do vseh, ki naj odpravi egoizem in spore in ustvarja nevidne vezi v najglobljih osnovah skupnosti.

Duh neke zmernosti (austeritad), v kateri je človek zadovoljen z malim in ne potrebuje bogastva.

Duh preprostosti in skromnosti — obenem s podjetnostjo in delavnostjo.

Vse to naj se črpa iz krščanskega humanizma, ki daje narodu skozi vso njegovo zgodovino svojski značaj in naj bo iz njega tudi njegova bodoča rast.

3. Obnova domovine bodi delo solidarnega prizadevanja vse skupnosti.

Današnji težki položaj je v veliki meri posledica sektarizma in demagogije skupin, ki so v tem prišle tudi do uporabe nasilja.

Za obnovo mora skupnost v celoti združiti svoje prizadevanje za skupni cilj. Naj bodo težave še take velike, jih izredne energije skupnosti v vzajemnem naporu morejo premagati.

Treba je tudi upoštevati so-

delovanje tistih, ki so se morda motili, pa so pripravljeni družno sodelovati v obnovi domovine. „Kateri sektor od vseh, ki sestavljajo našo argentinsko družino, se ni v neki meri motil?“ zastavlja vprašanje Dokument (št. -98).

Različni sektorji družbe in politične skupine naj ohranijo svoj značaj, pa delujejo vzajemno in združeni, kot narekuje v tem položaju obči blagor domovine.

Za združitev vseh narodovih sil je potrebno poiskati osnovno skupno bazo, pri čemer že morajo biti udeleženi vsi družbeni sektorji in ustanove, da se v delo obnove vključijo osnovne težnje ljudstva.

4. Izhodišče vsega tega prizadevanja naj bi bila popolna in globoka narodna sprava. K tej kličejo škofje, ker prav v tej točki duh krščanstva more prispevati najbolj svojsko sodelovanje v tem trenutku narodove zgodovine.

Sprava tu ne pomeni zgolj čustveno pomirjenje duhov in samo neko površno in prehodno soglasje. Da bo globoka, učinkovita in stalna, se mora opirati na tele temelje:

a. Prva je resnica, ki naj v socialno-političnem sožitju odpravlja prikrivanje, prevaro, hlimbo in sploh vsako laž.

b. Druga je pravica. Sprava ob nadaljevanju krivice ne bi bila resnična. Težnja po pravici je v današnjem človeku in tudi v argentinskem narodu posebno moč-

na in je v središču njegovega iskanja. Od tod velike socialne napetosti, ki bodo ostale, dokler bodo v družbenem sistemu kake oblike krivice.

Zavarovane morajo biti na prvem mestu osnovne človeške pravice, ki so po zavesti vsega človeštva in po nauku razodetja sveste. Danes jih Cerkev posebno glasno oznanja, ker so toliko kršene v mnogih deželah in pod različnih vrst režimi, največ na skrajni levici in skrajni desnici, če se izrazimo v skladu z današnjim govorjenjem.

Med prvimi pravicami človeške osebe pa je, poleg življenja in kar je zanj potrebno, svoboda; svoboda seveda v mejah pravičnih zakonov.

Tako mora tudi obnova argentinske domovine sloneti na svobodi državljanov. Do soglasja v sožitju in delovanju družbe mora priti po svobodnem dialogu, svobodnem prepričanju in svobodni odločitvi, ne po prisili. Ta more ostvariti red samo na zunaj in začasno; v srcih pa ostanejo sile upora, ki samo čakajo priložnosti, da izbruhnejo (št. 36 in 196).

Cerkev čuti z današnjim človekom, čuti tudi s sodržavljani argentinske domovine to najglobljo in gorečo željo po vsestranski pravici v življenju.

A tudi proti krivici in v iskanju pravice je treba ohraniti pravičnost. Prav tu se proti pravici mnogo greši, kot kaže stara in današnja izkušnja. V imenu pra-

vice se delajo nove krivice, koder se uveljavljajo negativne sile, kot so: zamrza, jeza, sovraštvo, maščevalnost. Te se drže poganskega načela: Oko za oko, zob za zob (Mt 5, 38). Ob nasprotniku pozabljajo na vse človeško dostojanstvo in njegove osnovne pravice.

c. Zato je po nauku Kristusa samega ob vsem iskanju pravice tudi potrebna ljubezen. To velja posebno tudi za Argentino v današnjem položaju. Potrebna je plemenita dobrot, ki odpušča in združuje državljane v vzajemnem prizadevanju za blagor skupne domovine.

Praktično vodilo k spravi in ureditvi položaja naj bo državna ustava, po kateri je Argentina federativna in demokratična republika (st. 35).

Treba je storiti vse, da v skladu z ustavo dežela dobi zakonito ustavno vlado, ki bi tudi bila trajna. Zakaj že skoro 50 let dežela nima te politične stabilnosti.

Zdi se, da je eden izmed globokih moralnih vzrokov, poleg drugega političnega značaja, križa avtoritete. Manjka namreč iskrene volje podrediti se zakonu in zakoniti oblasti, ki veže vse enako; tudi tiste, ki so v različnih pogledih mogočni: politično, ekonomsko, vojaško ali socialno. Tu more odpomoči samo obnova človeka, česar ni brez resne in globoke vzgoje, kjer pa ima posebno važno poslanstvo Cerkev. V Argentini še posebej, ker je morda eden od vzrokov pri zrušenju avtoritete tudi ta, da so ji izpodmaknili v javnem življenju najglobljo osnovo vsake avtoritete, ki je Bog (št. 35).

Ob koncu škofje vsa prizadevanja ljudstva v današnjem položaju izročajo in priporočajo Kristusu, Gospodu zgodovine in narodov, in izročajo Dokument Mariji lujanski, Materi Argentinec.

Ljudstvu pa izroče Dokument v premislek, različnim katoliškim ustanovam pa v študij in obdelavo.

Franc Gnidovec

Človek in kristjan v današnji družbi in Cerkvi

Nekaj let pa koncu koncila so slovenski škofje želeli uresničiti skupno sinodo vseh slovenskih škofij. Pa so prišli do prepričanja, da je ta ideal v sedanjih razmerah v kratkem času še nedosegljiv. Zato so se odločili, da bodo najprej pripravili pokoncilsko prenovo — v obliki pastoralnih instrukcij, sestavljenih na osnovi koncilskih dokumentov in pripravljenih za današnji čas.

Nalogo je prevzel medškofijski pastoralni svet, ki je s sodelovanjem strokovnjakov pripravil prve listine kot osnove za širše razpravljanje. Leta 1976 je Nadškofijski ordinariat v Ljubljani izdal listine o 6 zakramentih, leta 1979 pa še o zakonu in pa „antropološki tekst“ „Človek in kristjan v današnji slovenski družbi in Cerkvi“ (64 str.). V načrtu sta že tudi zvezka o oznanjevanju in o vodstveni službi.

„Antropološki tekst“ je nekakšna izpoved, kako danes v slovenski Cerkvi gledajo na človeka v slovenski družbi in Cerkvi. Kjer gre za nauk o človeku in njegovem delovanju, se tekst naslanja predvsem na II. vatiškanski cerkveni zbor. Kjer pa gre za presojanje današnjega položaja in zgodovinskega razvoja, skuša tekst nakazati nekatere dejavnike, ki se zdijo važni za prebujanje današnjega vernega slovenskega človeka in za

reševanje nalog v prihodnosti. Ne gre torej za neko dokončno veljavno vrednotenje današnjega stanja in zgodovinskega razvoja.

Listina naj bi bila nekak temeljni delovni tekst za nadaljnje razmišljanje in dopolnjevanje. Kot drugi teksti prenove ima tudi ta svoj prehodni značaj.

Tekst upošteva, da Cerkev na Slovenskem zaenkrat pač živi v socialistični družbeni ureditvi. Zato bi bil v nekaterih pogledih nedvomno drugačen, če bi bila v Sloveniji polna svoboda. To stanje narekuje, da so kristjani v Sloveniji pripravljani na pogovor o človeku in kristjanu v današnji slovenski družbi in Cerkvi s tistimi, ki so sicer člani slovenske družbe, na Cerkev in tudi na drugo pa gledajo drugače.

Je pa brošura natisnjena brez oprostitve prometnega davka. To pa zato, ker si je upala povedati nekaj več, kot bi bilo režimu všeč. S tem je pod tem vidikom — plačanja ali oprostitve davka — uradno uvrščena med šund in pornografijo.

Ker smo tudi slovenski verniki v svobodi po svetu potrebni pokoncilske prenove, meni uredništvo DŽ, da nam temeljni uvidi Cerkve na Slovenskem lahko mnogo koristijo za našo osebno in občestveno razmišljanje in prenovo.

DANAŠNJE STANJE

Uvod

Drugi vatikanski cerkveni zbor pravi v pastoralni konstituciji o Cerkvi v sedanjem svetu: „Za izvrševanje svojega poslanstva je Cerkev v vsakem času dolžna preiskovati znamenja časov in jih razlagati v luči evangelija, tako da more na vsakemu rodu prilagojen način odgovarjati na večno vprašanje ljudi o smislu človekovega sedanjega in prihodnjega življenja in o njunem medsebojnem odnosu. Treba je torej spoznati in razumeti svet, v katerem živimo, ter njegova pričakovanja,

težnje in njegov pogosto dramatičen značaj“ (CS 4, 1). Mislimo, da je tukaj jasno povedano, kako nujno je dobro poznavanje situacije, ki v njej živimo in ki določa miselnost ljudi in njihova vprašanja, če hočemo tako označiti evangelij, da bo tudi za današnjega človeka odrešensko oznanilo, da bo Cerkev tudi danes mogla biti na prepričljiv način „luč sveta“. Če pa to velja za Cerkev nasploh, velja nedvomno tudi za Cerkev na Slovenskem.

Situacija je učinek dialoga med Bogom in človekom v najširšem pomenu. Bog deluje v svetu, ogovarja človeka, človek pa je njegov sodelavec in odgovarja na božji ogovor. Iz tega pa nikakor ne sledi, da je dobro vse, kar predstavlja situacijo. Nasprotno, marsikaj je lahko v njej bolj posledica greha kakor sodelovanja z Bogom, z milostjo, lahko je bolj izraz človekove samovolje kakor resnične svobode, ki je le v odkritosrčnem odgovoru na božji ogovor. A čeprav je tako, mora Cerkev, ki živi in deluje v svetu in je del sveta, upoštevati stanje kot danost, ki ji mora prilagoditi svoje poslanstvo. Res pa je, da razlikovanje med pozitivnim in negativnim, med absolutnim in relativnim v situaciji ni tako preprosto, kakor se zdi na prvi pogled. Tudi Cerkev je namreč božja in človeška, sveta in grešna ter je nenehno na potu, kar se tiče razumevanja razodete resnice in opravljanja poslanstva, ki ji ga je

poveril njen ustanovitelj; tudi v njej odmevajo dobri in slabi vplivi sveta ter dobijo povrh še poudarek nedotakljivosti in sakralnosti. Tako se lahko zgodi, da se v očeh Cerkve nekateri pojavi pokažejo drugače kakor v luči evangelija samega in da bo zato šele prišel čas, ki bo Cerkvi omogočil pravilno presojo teh pojavov. Vse to moramo imeti vedno pred očmi, da si ne bomo z neko samovšečnostjo prisvajali vse resnice in pravice do končno veljavnih sodb nad svetom in vsem, kar se v njem dogaja.

Kadar govorimo o prenovi Cerkve v zvezi s stanjem, ki v njem živimo, so te ugotovitve še posebno pomembne. Prenova namreč zahteva spremembo, spreobrnjenje. A to je nemogoče, dokler ne vemo, kaj je tisto, v čemer se mora Cerkev spreobrniti, kar mora spremeniti.

Oglejmo si najprej stanje, ki v njem živi Cerkev na Slovenskem, potem pa skušajmo iz nje razbrati vprašanja, ki jih sedanje stanje zastavlja slovenskemu verniku in Cerkvi na Slovenskem.

POSEBNOSTI DANAŠNJEGA STANJA

Industrijsko-tehnična kultura

Na prvem mestu moramo omeniti spremembo kulture v širšem pomenu, spremembo, ki se je v v zadnjih desetletjih tudi pri nas izrazito pokazala. Gre za indu-

strijsko-tehnično kulturo, ki je naglo zamenjala agrarno. Te spremembe vnašajo v človeka globoko a nasprotja, ki ga po eni strani osvobajajo in mu omogočajo obvladovanje narave, po drugi strani pa ga vodijo v nove oblike suženjstva. Človek, ki je bil še v nedavni preteklosti bolj objekt nekih sil kakor subjekt, postaja resnični ustvarjalec kulturnih dobrin in tega, kar potrebuje za svoje življenje. Postaja gospodar narave in družbenih dejavnikov ter se vedno bolj ravna po načelu, da sme vse, kar more, in da more vse, kar hoče. Tudi v odnosu do Boga, kolikor mu pomeni ta odnos neko resničnost, se ne počuti več kot otrok, temveč kot sodelavec, ki prevzema nase odgovornost za svet in zase. Ne samo nad svetom, temveč tudi nad seboj se brani gospostva, ki bi utegnilo z njim tekrovati, ki bi mu kakor koli krojilo mišljenje in hotenje. Biti hoče popolnoma samostojen. Hkrati pa mora priznati, da je njegova oblast nad močjo, ki mu jo je omogočil industrijsko-tehnični napredek, nezadostna; zato živi neprestano v veliki negotovosti.

Porabništvo

Industrijsko-tehnični napredek mu omogoča z ene strani proizvodnjo dobrin, kakor si jih poželi, z druge strani pa ustvarja vedno nove potrebe po teh dobrinah in pospešuje rast vedno novih zahtev po njih. Zato je človek in-

dustrijsko-tehnične kulture usmerjen porabniško, porabništvo vsestransko določuje njegovo držo. Ta ima za posledico, da ga stvari večkrat popolnoma zaslužnijo, da sam postaja tako rekoč tisto, kar kupuje in uporablja, da se nekako spreminja v porabniško blago.

Razumljivo je dalje tudi, da današnji človek nima veliko smisla za izročilo, temveč ima pred očmi samo napredek in zna ceniti le tisto, kar je najnovejše. Tako ga tudi v tem pogledu zaslužnjuje porabništvo.

Urbanizacija

V zvezi z industrijsko-tehničnim napredkom je urbanizacija. Me-

sta, ki so industrijska središča, naglo rastejo. Ljudje iščejo v njih zaposlitev in se čimprej vanje tudi naselijo. Tako se število prebivalstva na podeželju manjša, močno pa narašča v mestih. Ljudje, ki pridejo v mesto, zapustijo za seboj vse tisto, kar jih je dolej na poseben način držalo pokonci, okolje in izročilo, ter se znajdejo v praznem, prepuščeni samim sebi, ne da bi bili pripravljeni na nove razmere. Zato ni čudno, da so večkrat kakor izgubljeni, izkoreninjeni; novi vplivi in doživetja jih na neki način omamijo. Naglo se jih polasti porabniška mrzlica in postanejo v vsakem pogledu predmeti, ki se z njim igrata ponudba in reklama, pa naj gre za materialne ali duhovne dobrine. Nekakšno malomeščanstvo je večkrat posebnost teh ljudi, ki so se preselili v mesta. Hitro se navdušijo za zadnji krik mode, najraznovrstnejši kič jih jih z lahkoto preslepi. S svojim imetjem skušajo zadostiti željam po nečem, kar naj bi bili, čeprav na tak način ne morejo izpolniti praznine, ki zaradi nje večkrat hudo trpijo.

Sekularizacija in ateizem

Sekularizacija je naslednji pojav, ki je pomemben za današnje stanje pri nas. Gre za avtonomijo zemeljskih resničnosti. Te se hočejo otresti vsakega varuštva vere in Cerkve. Ta pojav je v resnici posledica obeh delavnikov, ki smo ju omenili, in miselnosti, ki

jo povzročata. Vodoravna usmeritev je skoraj popolnoma nadomestila navpično, človek živi in dela „kakor da bi Boga ne bilo“. Čim bolj so ljudje Boga pomanjkljivo poznali kot izhod v sili, ko si niso znali pomagati, tem lažje ga pozabijo in zavržejo kot nekaj nepotrebne, kar nima nobene vrednosti. Danes je vedno manj težav in vprašanj, katerih rešitev je človek tako rekoč pričakoval neposredno od Boga. Misel na Boga in življenje po smrti se mnogim zdi nepotreben luksus, če že ni, po njihovem, naravnost škodljiva, današnjega človeka nevredna. Zato sekularizacija prehaja večkrat v ateizem, tako v zvezi z njo ne moremo vedno govoriti o verski zrelosti, temveč o ateizaciji, in ne le o relativni avtonomiji zemeljskih resničnosti, temveč o popolni avtonomiji.

Pri nas ima pojav sekularizacije poseben poudarek zaradi ustavne „ločitve Cerkve od države“ in načela, da je vera človekova „zasebna zadeva“, medtem ko ateizem kot obvezni svetovni nazor „vodilne idejne in politične sile“ (Ustava SFRJ, Temeljna načela VIII) to ni. Tako ima ateizem prednost v javnosti in v šoli, krščanstvo pa je porinjeno ob rob. Načelo o religiji kot „zasebni zadevi“ ustvarja ozračje neodkri-
●nosti in strahu, ustvarja dvojnost med zasebnim in javnim. Kristjani ne smemo privoliti v to razdvojenost. V svojem vedenju moramo biti celoviti in usklajeni.

Kar smo v srcu in v družinskem krogu, to moramo biti tudi v javnosti.

Pluralizem in relativizem

Tudi pri nas se danes uveljavlja pluralizem različnih pogledov na svet in življenje ter različnih modelov, ki naj bi človeku pomagali reševati življenjsko pomembna vprašanja. Cerkev v tem pogledu nima več nobenega monopola. Relativizem, ki se večkrat družijo s pluralizmom, ne priznava, da bi mogle obstajati absolutne vrednote in resnice, ki bi imele absolutno veljavo. Vse naj bi bilo podvrženo zakonu nenehnih sprememb, vse naj bi določali zgodovinski dejavniki. Vse ima svoj čas in veljavo, ki pa nikdar ne more biti splošna in trajna. Zaradi odločilne vloge, ki jo imajo danes v človeškem življenju družbena občila, dobijo takšni nazori še poseben poudarek. A kljub temu so tudi pojavi, ko ljudje pretiravajo v nasprotni smeri in imajo za absolutno, kar nikakor ni, ali za resnično, kar je samo slepilo, da se oprijemajo celo praznoverja, samo da bi imeli neko povsem trdno oporo, ki bi se je lahko oklenili.

Marksistično-socialistična ureditev družbe

Hkrati s temi pojavi se uveljavlja danes pri nas socialistična družbena ureditev, ki sloni na marksističnem pogledu na svet in

življenje. Vsekakor pa je treba takoj pripomniti, da gre pri nas za samoupravni socializem, ki na svoj način poudarja vlogo neposrednih proizvajalcev dobrin, vlogo posameznika in skupnosti, demokratičnost na vseh področjih družbenega življenja. Posamezen človek naj bi se kljub poudarku na skupnosti v njej uresničil tudi kot posameznik, ki je soodgovoren za vse, kar se v skupnosti dogaja.

Marksistično gledanje na religijo

Kar se tiče marksistične ideologije, je za Cerkev pomembno pred-

vsem njeno gledanje na religijo. To je sicer dokaj negativno, a se danes v več pogledih spreminja, ker se pač niso uresničila pričakovanja o „smrti religije“, kakršna so gojili nekateri klasiki marksizma zaradi pomanjkljivega poznavanja njenih korenin. Tudi religija je, če pomislimo na krščanstvo, doživela v zadnjem času svojo prenavo ter dobila podobo, ki je precej različna od tiste, ki so jo klasiki marksizma ocenili kot „opij ljudstva“. Dalje je za Cerkev pomembna marksistična usmeritev v prihodnost brezrazredne, popolne človeške družbe. Omeniti moramo tudi marksistični humanizem in poudarek na človekovi občestvenosti.

In naposled ni nikakor brez pomena upoštevanje ekonomskih in družbenih razmer za človekovo mišljenje in ravnanje, čeprav se veren človek ne more popolnoma sprijazniti z relativizmom, ki izhaja iz marksističnih pogledov na zgodovino, pa naj gre za spoznanje resnice ali za moralna načela.

Gotovo pa moramo v tem pogledu dobro razlikovati — kolikor je mogoče — socialistično gospodarstvo in družbeno ureditev od marksizma kot materialističnega, ateističnega pogleda na svet in življenje. Vendar je zopet res, da imajo mnogi marksistični misleci marksizem vedno bolj le za delovno metodo za spreminjanje sveta.

Kristjani v svetu

Kristjanov ne ločijo od drugih ljudi ne dežela ne govorica ne običaji. Nikjer ne prebivajo v svojih mestih, ne govorijo posebnega narečja in ne živijo izrednega življenja. Njihovega nauka jim ni iznašla ne srečna domisel ne bistroumnost zvedavih mož, niti se ne oklepajo kakšne šolske modrosti kot nekateri.

Prebivajo v grških in drugih mestih, kamor je usoda koga zanesla; prilagodijo se krajevnim običajem glede obleke, hrane in drugega življenja, živijo pa vzorno in čudovito, da vse preseneča. Živijo vsak v svojem kraju, a ne kot stalni naseljenci; udeležujejo se vsega kot državljani in sprejemajo nase vsa bremena tujcev. Sleherna tujina jim je domovina in vsaka domovina tujina. Ženijo se kakor vsi drugi in rodijo otroke, vendar otrok ne izpostavljajo. Imajo skupno mizo, ne pa skupnega ležišča.

Živijo v mesu, a ne živijo po mesu. Mudijo se na zemlji, a njih domovina je v nebesih. Pokorni so zakonitim postavam, a s svojim življenjem prekašajo postave. Ljubijo vse, a vsi jih preganjajo. Ne poznajo jih in ih vendar obsojajo; moré jih in jih s tem oživljajo. Ubogi so in bogaté mnoge; vsega jim manjka in imajo vsega v izobilju. Jemljejo jim čast, a oni v nečasti žanjejo slavo; obre-

kujejo jih kot hudodelce; celo smrtne kazni se veselijo, kot da vstajajo v novo življenje. Judje jih napadajo kot drugorodce, Grki jih preganjajo; ne vedo pa sovražniki povedati, zakaj jih sovražijo.

Da na kratko povem: kar je v telesu duša, to so na svetu kristjani. Po vseh telesnih udih je duša razsejana, kristjani pa po vseh mestih sveta. Duša prebiva v telesu, ni pa od telesa; tudi kristjani prebivajo na svetu, pa niso od sveta. Nevidna duša je skrita v vidnem telesu; tako tudi kristjani so na svetu, njihovo bogoslužje pa je nevidno. Meso sovraži dušo in jo napada, čeprav mu ne dela nobene krivice, ker mu brani uživati naslade; tudi kristjane sovraži svet, čeprav mu ne delajo nobene krivice, ko se protivijo nasladam.

Duša ljubi sovražno meso in ude. Tudi kristjani ljubijo sovražnike. Duša je v telesu zaprta, a prav ona drži telo skupaj. Tudi kristjani so na svetu kakor v ječi, a prav oni držijo svet pokoncu. Neumrljiva duša prebiva v minljivem šotoru; tudi kristjani prebivajo kot tujci v minljivosti, pričakujoč neminljivosti v nebesih. Duša se krepi, če se mrtviš in postiš v jedi in pijači; tudi kristjani se od dne do dne bolj množijo, čeprav jih preganjajo. Bog jih je

PADEC, ZAZNAN OD VSEH POTRESOMEROV

Človek se vpraša: s čim nam je pravzaprav mogel Adam skuhati to lepo reč?

Pri tem je seveda strokovno vprašanje monogenizma ali poligenizma — ali je bil to en sam človek ali človeška skupnost — drugotno. Adam nam je samó simbol za varilca te prakuhe, od katere jemo svojo usodo, pri tem pa vsak zase nadaljuje to praočeto vo kuho.

Osebnost me niti toliko ne moti primitivna predstava, da je to naredil recimo z jabolkom.

Navsezadnje lahko sežeš po jabolku iz različnih nagibov: da ga v nekoga zalučaš, na primer.

Lahko vzameš jabolko v roko samo za to, da s to kretnjo rečeš: Bog sem jaz.

V tem primeru bi zadostovala nešplja. Pravzaprav bi bila dovolj misel: Bog sem jaz.

Kakšen greh je to bil, o tem je komaj mogoče dvomiti. Isti greh, s katerim se je že prej poskusil čisti duh, Lucifer. Greh, v katerem se bo do konca dni poskušal človek. Greh sam na sebi. To pa je en sam: Bog bom jaz.

Poskus, vreči iz središča bití

.....

postavil na tako važno mesto, da ga ne smejo zapustiti.

(Pismo „Diognetu“ je nastalo v 2. stoletju v Grčiji ali Egiptu in odseva Pavlov nauk o Kristusu.)

Boga in ustoličiti namesto njega svoj jaz.

Skozi vse krščanske dobe, od Origena do Hugoja in Papinija, se z ganljivo vztrajnostjo spovrača misel na mogočnost, da se bo satan po dokončanem prerobenju vesolja — po apokatastazi — spreobrnil. Koliko krščanskih src mika ta perspektiva, ko bi na koncu vseh koncev vse stvarstvo pobrateno zasijalo v dokončni spravljenosti s svojim Stvarnikom, z Ljubeznijo samo! Ta tako človeška želja izvira pač iz svojevrstne predstave satana kot nesrečnega obsojenca, ki iz dna stoletij izgoreva v sanji trenutka, ko bo Bog le prišel na kraj svoji trmi in odredil zanj amnestijo. Pač „ubogi hudič“, iz katerega se norčuje toliko folklornih predstav: samó napol brihtno bitje, ki jo zmeraj skupi na svoja povešena kozlovska pleča.

Predstava, ki izvira v bistvu iz človeške dobrote in ki bi rada privoščila hudiču to, česar on sam človeku ne bi nikoli privoščil. Satan ni nikakršen pol po pomoti zašit obsojenec, ki hlepi po amnestiji od nekega Boga brez srca. To amnestijo si lahko vzame sam, kadar hoče. Stvar je v tem, da je noče, ker on hoče biti samó eno, upor. On hoče samó eno: da je Bog on.

Bog, če bi mu hotel ugoditi, pa bi moral narediti nekaj, kar je nemogoče celó njemu: uničiti bi

moral sam sebe. S tega vidika lahko razumemo Claudelovo besedo o „neskončni nedolžnosti“ božji. Seveda kolikor izključujemo mogočnost nekega novega onstranskega zveličavnega reda, kjer bi božja Ljubezen na koncu spravila s seboj vse stvarstvo.

Človek se vpraša: kako je sploh mogoče, da se ne naješ pekla? To je tudi vprašanje, ki se postavlja ob pogubljenem človeku: kako je mogoče, da se zvijaš v nedopovedljivem trpljenju, pa nočeš iz njega? Da ti ves peklenski požar ne more iztisniti priznanja „Nisem bog“, ko bi večina človeštva to priznala že zobozdravniku, če bi ji zagrozil z izdrtjem zoba brez injekcije, mnogi pa tudi z injekcijo?

Ob tem nedoumljivem misteriju — misteriju zla, kakor ga imenujejo teologi — človek skoraj ne more reči drugega, kot da mora imeti celó pekel neko pošastno slast.

Bolj kot Boga zadeva ta misterij svobodo kreature.

Pač pa nam božja nedolžnost postane nedoumljiva ob dejstvu, da je Bog sploh priklical v bivanje bitje, o katerem je vnaprej vedel, da je ustvarjeno za neizmerljivo nesrečo. Moram reči, da se mi ob tej skrivnosti zdi vse teološko naprezanje neprepričljivo. Človeška pamet tega ne more doumeti: bolje je izreči, tako in tako zatopljen v en sam misterij, ponižni **Credo**.

V resnici krščanstvo prisili našo pamet k zlomu samo tu: miste-

MOLITVENI NAMEN ZA APRIL

Splošni: Da bi se kraljevine Cerkve bolj zavedale vprašanja duhovnih poklicev.

Misijonski: Da bi sodobna sredstva družbenega obveščanja verno predstavljala vsem ljudem oznanilo resnice in zveličanja.

rij krščanstva je konec koncev samó eden: pekel. Vse nam je prej sprejemljivo, od čudežnega spočetja Kristusovega do evharistije: pekel nam je človeško nesprejemljiv. Uklonemo se mu samó na koncu, potem ko je Resnica upepelila ves utrdbeni sestav, v katerega se je zgradil naš upor. Odkloniti krščanstvo zaradi nedoumljivosti pekla bi bilo približno isto kot zanikati goro zato, ker je njeno podnožje v temi. Pač pa nam je razumljivo, da se v to dogmo ni mogel vdati niti duh, kakršen je bil Berdjajev.

Pekel bi ostal škandal za naš razum, tudi če se ne bi pogubil noben človek. Kreaturalna solidarnost s satanom ostaja za nas „un point d'honneur“, tudi če je on sam ne čuti do nas. Še njemu bi želeli, da bi se na koncu vseh koncev tudi njegova zavožena avantura srečno končala: konec bi bil dober in vse bi bilo dobro, zanj in za nas.

Alojz Rebula

KRŠČANSKO UPANJE IN ČASNI NAPREDEK

Krščansko upanje je gledanje in teženje proti večnosti, kjer se bodo izpolnile vse človekove želje in se bo dokončno umirilo naše srce v morju sreče pri Bogu. Ker je to upanje usmerjeno v onstranost, ga nihče od tistih, ki zanikajo posmrtno življenje, ne more razumeti. Včasih ga celo mnogi od tistih napačno tolmačijo, ki verujejo, da je človekov cilj onstran smrti. Obojni očitajo krščanskemu upanju, da odvrača ljudi od tuzemskega dela in napore, da jih odtuja od resnega prizadevanja za časno blaginjo človeštva.

To je že star očitek. Skušnjava brezdelnega in breznapornega ča-

kanja večnosti sloni na napačnem umevanju upanja. Že sv. Pavel je moral svariti prve kristjane pred njim. Solunske kristjane najprej poučuje, naj se nikar ne dajo zavesti napačnim govoricam o skorajšnjem drugem prihodu Kristusa k sodbi, istočasno pa jih tudi svari, naj se ne izmikajo trdemu vsakdanjemu delu pod pretvezo skorajšnjega konca sveta. „Slišimo — tako jim piše —, da žive nekateri med vami neredno in nič pravega ne delajo, marveč se ukvarjajo s praznimi rečmi. Takim zapovedujemo in jih opominjamo v Gospodu Jezusu Kristusu, naj mirno delajo in jedó svoj kruh“ (2 Tes 3, 11-12). Nauk je jasen: krščansko upanje ne odvrača vernika od prizadevanja za svetne zadeve, ga ne odtuja od vsakdanjih opravil.

In vendar je to pogostna obtožba proti krščanskemu upanju. Pred njo je moral braniti že krščanski pisatelj Tertulijan (iz 2. stoletja po Kristusu) kristjane svojega časa: „Nismo tuji življenju, nismo brez foruma (javnega trga), ne brez javnih kopališč, hlevov, hiš; ukvarjamo se z istimi opravili kot vsi drugi. Enako kot drugi jadramo po morjih in hodimo na vojsko, obdelujemo polja in trgujemo, ko vam prodajamo svoje pridelke. Kako se torej moremo zdeti tuji vašim opravi- lom, s katerimi in od katerih živimo? Ne razumem!“ Živijo z

ljudmi na svetu in „se dobro zavedamo, da smo dolžni hvaležnost Bogu, svojemu Stvarniku. Zato ne zavračamo nobenega sadu vaših del, pač pa jih urejeno uporabljamo, da nam ne bi bila ta v škodo in pogubo.“

Ugovori proti krščanskemu upanju so torej nekaj starega in vedno se ponavljajočega. V novih časih se ponavljajo na nov način. Za marksizem je krščansko upanje iznajdba privilegiranih slojev, ki z njim hočejo uspravati izžemane ljudi, da se ne bi uprli svojim izžemalcem in tako tudi sami bili deležni obilja zemejskih dobrin. Krščansko upanje naj bi tako vodilo v popolno resignacijo in v odpoved vsakemu resnemu boju za predrugačenje obstoječega družbenega sistema.

Isti ugovor ponavlja tudi ves laicistični in brezbožni svet. Zanj je krščansko upanje beg iz tega življenja, odpoved tuzemskemu prizadevanju, dejanje strahopetnosti. „Če je kakšen greh proti življenju — je zapisal znani francoski eksistencialistični pisatelj Camus — potem to ni obup, temveč upanje na neko posmrtno življenje in s tem beg pred neizprosno veličino tega življenja.“

V odgovor na vse te ugovore ni treba drugega kot pogledati v življenje in zgodovino. Cerkev je bila brez dvoma v 20 stoletjih svoje zgodovine največja dobrotnica človeštva tudi pri zboljšanju materialnih pogojev življenja. Misionarji so učili in še uče, kolikor

je to potrebno, preproste poganške rodove civiliziranega življenja; srednjeveški menihi so bili tudi največji kulturni in civilizatorični delavci. In ali so bili mar tuji življenjskim problemom in potrebam najpristnejši predstavniki krščanstva kot npr. sv. Janez Bosco, sv. Vincencij Pavelski, sv. Kamil in moderna mati Terezija? In ali niso ustanovitelji redovnih družin storili za duhovni in časni blagor ljudi več kot premnoge druge svetne ustanove? Kdor bi to tajil, ne pozna zgodovine zadnjih 20 stoletij ali pa jo načrtno potvarja. Iz tega pa je tudi jasno, da upanje v onstransko življenje dela kristjana šele prav sposobnega za resno, vztrajno in nesebično delo za rešitev človekovih problemov na tem svetu.

Svet brez upanja

Kaj bi postal svet brez upanja? Postal bi brezkoristen in brezsmiseln, da bi se ne splačalo živeti, še manj se za kaj truditi. Tega se zaveda in glasno proglašča isti Camus, ki smo ga že navedli. „Kakšen smisel ima — pravi — to globoko hrepenje po bivanju? Se more mar imenovati domovina ta neprodorna, brezlična zemlja? Čemu vpiti proti zlu in klicati po ljubezni? Vse to je nesmiselno? Odgovor je grob — to zadnje bivališče, kjer bomo primorani ležati tesno drug ob drugem.“

To je svet brez upanja! Vse drugo prej kot dejavnost in pri-

zadevanje. Nesmisel, brezkoristnost in — nagrobni kamen. Te zemlje res ne moremo imenovati svoje domovine. To kristjan dobro ve, zato jo imenuje „solzno dolino“, deželo izgnanstva. In prav zato, ker ve za izgnanstvo, tudi ve, da mora v njem delati z vsemi močmi, kajti samo v izgnanstvu more zaslužiti domovino.

Kristjan je človek upanja. Še zdaleč ni res, da bi upanje na večnost vernika odvrčalo od dela na zemlji. Prav nasprotno je res: pravilno umévano upanje daje smisel in resnost delu na zemlji. Mi kristjani smemo upati na nebesa le, če smo ljudje zemeljskega prizadevanja. Tako nam pravi tudi 2. vatikanski koncil: „Upanje na večno življenje ne zmanjšuje važnosti zemeljskega

prizadevanja, temveč mu da novih nagibov, ki ga pri tem krepijo. Če manjka verski temelj in upanje na večno življenje, potem je zelo resno okrnjeno človekovo dostojanstvo, kot lahko ugotovljamo vsak dan znova. Skrivnost življenja in smrti, krivde in bolečine ostanejo brez rešitve, tako da se ljudje pogosto predajo črnemu obupu“ (GS, 21).

Upanje v onstranske, večne dobrine je za nas kristjane eden najmočnejših nagibov in sil za pogosto tako težko, trudapolno in včasih celo na videz brezuspešno delo za ustvarjanje boljšega življenja na tem svetu. Brez upanja bi nam upadle roke in bi se nam kmalu posušil vir življenjskih sil.

Lojze Kukovica

Vseafriško laiško posvetovanje

Papeški svet za laike je od 5. do 10. januarja letos organiziral v kamerunski prestolnici Jaunde pastoralno posvetovanje. Na njem so škofje, duhovniki, redovniki in laiki iz Afrike in Madagaskarja razpravljali o poklicu laikov, njihovem vplivu v sedanji družbi in duhovnih razsežnostih njihovega delovanja. Priložnostno pismo jim je poslal tudi Janez (Pavel II. V njem je udeležence posvetovanja spodbujal, naj na tem srečanju določijo smernice za laiški apostolat v Afriki in na Madagaskarju ter ustanovijo potrebne strukture na narodni, pokrajinski in celinski ravni.

Nairobi — mesto 23. svetovnega evharističnega kongresa

Papež Janez Pavel II. se je na priporočilo stalnega odbora za svetovne evharistične kongrese pri apostolskem sedežu odločil, da bo prihodnji svetovni evharistični kongres v glavnem mestu Kenije Nairobi. To bo drugi svetovni evharistični kongres na afriški celini, prvi je bil l. 1930 v Kartagini v Tuniziji, obenem pa 43. po vrsti. Zadnji je bil julija lansko leto v francoskem romarskem središču Lürdu.

Komentatorji menijo, da je papež s to odločitvijo dal posebno priznanje afriški Cerkvi, ki je dosegla v zadnjih desetletjih velik napredek.

Vrednost in lepota slovenske besede

Predavanje na roditeljskih sestankih ljudskošolskih tečajev v l. 1981

Upravičeno je in potrebno, da se razgovor o slovenskem jeziku postavi na začetek šolskega leta, ko je konec počitnic in se začne delo v šolah ter v društvih, obenem pa se začne gibati življenje v Domovih. Torej je prav, da pretehtamo, koliko dobrih misli in sklepov je še ostalo, kaj je razmajano in kje in kako naj zastavimo bodoče delo.

Govorimo, da smo Slovenci!

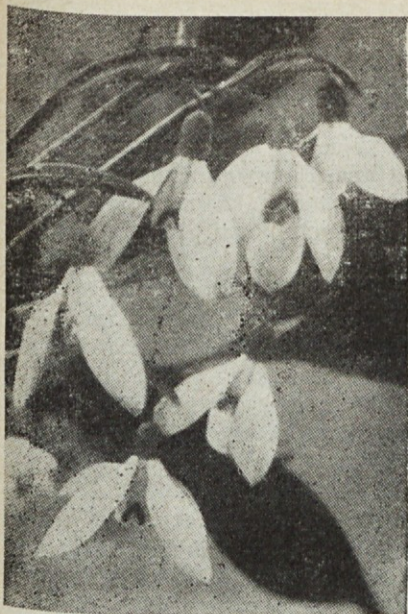
Govorimo, da smo Slovenci! Zatrjujemo, da smo slovenske krvi! Ves naš ponos temelji na tem, da je naša dediščina svojski duhovni in umski svet, svet notranje, neminljive lepote, ki si jo je naš narod ustvaril in oblikoval skoraj skozi poldrugo tisočletje življenja in neprestane borbe za obstanek na svojem življenjskem prostoru v Srednji Evropi. Vse to z drugimi besedami imenujemo **naše slovenstvo**, ki nas dela narod. In po tem slovenstvu je naš narod, postavljen v vrsto z drugimi narodi, sicer zelo različen, toda nič manj vreden od njih, čeprav so morebiti večji in slav-

nejši od nas.

Ta narod ima svojsko in pristno izrazno sredstvo, da more svoje duhovne zaklade, bogastva in lepote po svoje izražati, jih samostojno ustvarjati, prenašati drug na drugega in jih ohranjati. **To je slovenski jezik.**

Nadaljevati slovenstvo, bodisi v lastni državi doma, še bolj pa v velikem svetu, se pravi, nenehno si prizadevati za ohranitev slovenske dediščine z načrtno skrbjo po znanju, ohranjanju, prenašanju in pravilni uporabi slovenskega jezika.

Ohranjati materinščino pri starejšem rodu, ki jo je že prinesel zdoma, da ne zbledi, da ne usahne, da ne ovone — če porabim ta izraz — zahteva volje, trdnosti, ponosa, dela in predvsem zavednosti. Ohranjati jo, jo dvigati k rasti in jo vcepjati našemu mlademu rodu, ki je bil rojen že v novem svetu, je mnogo težavnejše delo in zahteva še več volje in požrtvovalnosti. To zahteva neprestano skrbno bedenje in oprezanje, da nam plemenitega klasja, ki je komaj vzknilo v mla-

note, jo visoko ceniti in jo pogumno dvigniti v višine, kjer je skupek vseh onih vrednot, katere predstavljajo vrh mojega življenja.

Vrednost slovenskega jezika — nekoč in danes

Danes je življenje v svetu po skoraj neki zakonitosti tvarnega zunanjega postanka táko, da nas duhovno nenehno vleče navzdol, prepričujoč nas, da je možno doseči uspeh tvarnega povzdiga malega naroda mimo nujne uporabe lastnega jezika.

Iz tega predsodka o zunanji nekoristnosti slovenskega jezika se pojavlja potem zmotno prepričanje o njegovi manjši ali celo nikaki vrednosti: iz tega pa kaj hitro grozi občutek o manjši vrednosti Slovencev kot naroda med drugimi narodi in s tem kot ljudji sploh.

dih srcih naših ljubih otrok, ne zaduši mlačnost ali nezavednost. Toda ne pri prvih ne pri drugih — torej ne pri odraslih in ne pri mladini — nikakor ni nekaj nemogočega stati pokonci ter o-stati klen in zaveden.

Zlasti nam pomaga to doseči trdno prepričanje, da se potegujemo in stremimo za nečim, kar ima veliko, mogoče prvo vrednost v našem življenju. Če bom ravnal v neomajnem prepričanju, da je tista stvar, ki jo želim, ki jo hočem doseči, velika in častne vrednosti, bom prenesel vse težave in nevšečnosti, podrl vse ovire, se bom znal odreči udobnosti, lahkotnosti, brezbriznosti ter prišel do cilja. Moram biti prepričan o vzvišenosti tiste vred-

Hitro in porazno to vpliva na mladino: predvsem šolsko, če ne pride že od dóma ali iz naših tečajev pripravljena za spopad s to uničujočo mislijo. Tu je začetek vsega: če se sredi tujega jezikovnega morja najde otrok, ki omahuje, ki se začinja čutiti manjvrednega, ponižanega, revnega in ne najde opore, kamor bi trdno postavil svoje slovensko čutenje, svoj slovenski ponos, tedaj ga bo težko ohranjati v prepričanju, da je vsaj enakovreden svojim sodrugom, če ne nad njimi, ker je iz krvi drugega naroda in tako naravno obogaten z

dobrinami kultur dveh narodov.

Najbolj preprosti očitki ali ponižujoča namigavanja so ta, da je „slovenščina majhen, nepotreben jezik, ki ga govori le peščica zaostalih in neukih ljudi, neke Bogu za hrbtom onkraj morja, da je jezik brez zgodovine in pisanih zgodovinskih dokazil o svojem rojstvu in razvoju; da je boren, beraški, nedognan, nezanimiv; da je jezik, nesposoben mojstrovine v besedi, jezik, v katerem ni moč povedati nič lepega ali učenege...“ (Javornik, Pero in čas II.)

Poglejmo si nekatere teh očitkov ali namigavanj posebej, čeprav le na kratko!

Prvi očitek: da je torej slovenščina majhen jezik, katerega govori le neznatno število ljudi...

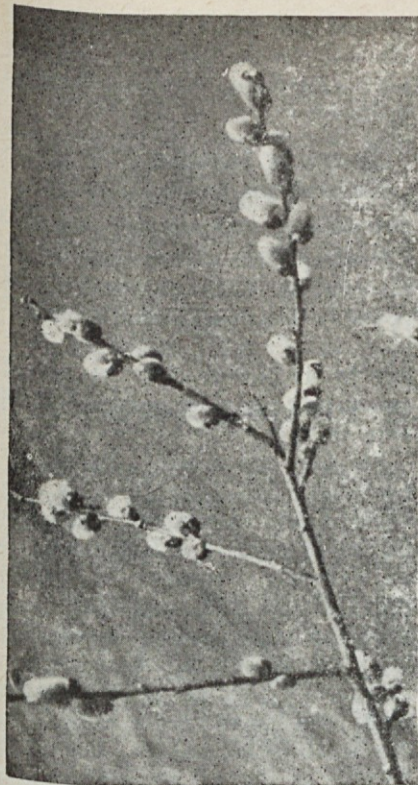
Pisatelj Mirko Javornik, živeč zdaj v Severni Ameriki, navaja v svoji knjigi Pero in čas II. nekaj števil o tem. Pravi, da danes govori, bere in razume slovenski jezik še blizu dva in pol milijona ljudi v pravi Sloveniji, v obeh Amerikah, Avstraliji in drugod po svetu. Na drugi strani pa je zdaj na svetu čez 160 samostojnih držav in držav, od katerih 52, torej tretjina vseh, šteje manj ko dva in pol milijona ljudi. Torej v tretjini držav na zemeljski obli se govori njihov domači ali od sosedov izposojeni jezik. Torej ga govori po številu manj ljudi, kakor pa je nas, ki govorimo slovensko. Pa vendar govorijo svoj jezik, so nanj ponosni in ga varujejo. Islandcev je komaj 220 tisoč, pa tudi govorijo, čeprav

majhni, svoj jezik in nikomur ne pride na misel, da bi jim očital, da uporabljajo pozabljeno, neomikano govornico severnjaških ribičev, da sta njihov jezik in narod majhna ali nepomembna. Nasprotno: islandska književnost je znana po svetu, kajti pisatelj Hjaldr Laxness je že leta 1955 prejel Nobelovo slovstveno nagrado za pripovedništvo. Tako nam prav islandščina priča, da za veličino in pomen kakega jezika ni važno, koliko ljudi ga govori, temveč bolj, kaj je narod, ki ga imenuje svojega, v tem jeziku ustvaril ter sebi in drugim s tem dal. Sicer pa sta dandanes narodnost in domači jezik dve dobrini, ki spadata med temeljne človekove pravice, tudi še tako majhnega naroda.

Drugi očitek: da je torej slovenščina jezik brez zgodovine in pisanih zgodovinskih dokazil o svojem rojstvu in razvoju.

Resnica je, da je vsak jezik star toliko kakor narod, ki ga govori, da pa točen nastanek naroda in njegove govorice nista nikjer zapisana. Za občestvo, za ljudi se narod rodi s svojim vstopom v zgodovino, torej tedaj, ko je nekdo o njem kaj zapisal. Nas so svoj čas učili, da od takrat naprej, odkar imamo o njem pisana poročila.

Prvi zapis o Slovencih je storil bizantinski zgodovinar Prokopij okrog leta 550 po Kristusu, ko so se njihove predstraže ob selitvi narodov pojavile v Evropi. Imenoval jih je točno Sklavanoi — Slovenci, ne pa Sklavoi — Slova-

ni. Iz njegovih virov je vzel pisatelj F. S. Finžgar snov za svojo povest o davnih dedih, za roman Pod svobodnim soncem, svojo veličastno hvalnico tej naši prvi hrabri preteklosti. Torej je slovenščina služila v svoji najstarejši obliki že tedaj — sredi prvega tisočletja — kot govor enemu teh naših rodov. Je torej z gotovostjo eden najstarejših jezikov, ki se je porajal ob veliki seditvi narodov v srcu Evrope.

Vsi bolj ali manj poznamo tu-

di Brižinske spomenike, katerih nastanek zgodovinarji postavljajo med leta 970 in 980 p. Kr. Je to prvo izvirno pisano dokazilo za začetek zgodovine našega jezika. To je zapis prevoda dveh latinških molitev v tedanjo slovenščino, torej skupek prastarih bogatih besed, lepo donečih, po korenu in svojskosti domačih.

Čez ves srednji vek se je ohranilo obredno ustoličevanje karantanskih vojvod, ki zgovorno priča s svojim preprostim in ganljivim sporedom o demokratični miselnosti naših prednikov, še bolj pa o tem, da je slovenščina bila tedaj v rabi v javnem življenju pri karantanskih Slovencih. Če se je obred ustoličevanja vzdržal skoraj do novega veka (zadnji vojvoda, Ernest Habsburški, je sédel na koroški knežji kamen leta 1414), potem je verjetno, da je tudi slovenščina veljala na dvoru, pred sodiščem, v posvetovanjih, v državnopravnih poslih in še kje drugod...

Če postavlja zgodovina književnosti Brižinske spomenike za začetek slovenskega leposlovja, torej umetnosti v besedi, je prav v teh letih naše leposlovje doseglo svojo tisočletnico življenja.

Če omenim še, da smo najstarejši slovenski tiskani knjigi, Abecednik in Katekizem, dobili že leta 1550 in prevod Svetega pisma 1584, medtem ko so Angleži iste ga prejeli 1525, potem je naša književna žetev zgodovinsko zelo zgodnja, kar priča o naši slov-

stveni časovni pričujočnosti vštric z drugimi sosednjimi narodi. Priča pa tudi o kulturni zrelosti in primerni izobraženosti našega naroda, da je te tiskane pripomočke tedaj že znal in mogel uporabljati.

Tretji očitek: da je slovenščina jezik, nesposoben mojstrovine v besedi, jezik, v katerem ni mogoče povedati nič lepega ali učenega. Če bi temu bilo tako, potem bi bili v resnici in na veliko žalost in nepopravljivo škodo prikrajšani za plemenito besedo naših domačih, kakor tudi velikih besednih mojstrov svetovnega knjižnega trga. Malo je ljudi, ki obvladajo velike svetovne jezike, da morejo dela brati v izvirnikih. Le nekateri od teh so obdareni s tisto umetniško žilico, ki pripomore, da jim tuja prevedena dela zvenijo kot v izvirniku. Ni težava prevesti tuji tekst, bolj vdihniti mu smisel izvirne lepote, barve, prijetno zvenenje in estetične zahtevnosti — torej ves tisti skupek posebnosti, po katerem se delo lahko označuje kot umetnina. Prevesti delo, se pravi, iz enega jezika ga preustvariti v drugega.

„Nekateri zmotno mslijo in trdijo, da za obvladanje materinščine ni treba nobene šole in da vsi znamo slovensko od malega. Mislijo, da pisatelj preprosto sede k papirju in obrača besede, ki jih je dobil tako rekoč od rojstva. — Ta trditev je bosa. Resnica je čisto drugačna. Jezik nastaja s silnimi napori in kolikor več napo-

ra vložimo vanj, toliko bolje se razvija, toliko bolj je jasen in lep.“ (Javoršek, Nevarna razmerja, 365)

Lepota in bogatost slovenskega jezika

Vsi mojstri, prevajalci v naš jezik enoglasno priznavajo, da je slovenščina eden najpopolnejših, povedno bogatih, prožnih, raznolikih in slikovitih zahodnih jezikov in da jim je prav to največ omogočalo popolnost pri prevajalnem delu.

Že prej omenjeni pisatelj in prevajalec M. Javornik, ki je prevedel, kakor sam pravi, vrsto romanov in odrskih del iz različnih književnosti, priznava o svojem prevajalnem delu naslednje: „V nobenem tujih jezikov nisem naletel na besede ali besedne sestavke, ki jim ne bi bil mogel najti česa enako vrednega, in včasih še boljšega, našega. Bogastvo besedja in gibkost slovenščine stameni in tolikim drugim pomagala ohraniti posebni jezik, slog in čar slehernega pisca in pesnika. Zaradi tega so mnogi naši prevodi iz svetovnega slovstva prave mojstrovine. Uvidel sem, da je ni lepote, ki je ne bi bilo mogoče prav in zadeto povedati v slovenščini...“

Pa omenimo še naše domače izvirne ustvarjalce! Cankarjeve knjige: káka bogatija izrazov in jezika! Finžgarja in Tavčarja — z neprecenljivo besedno iznajdljivostjo in čarom, pa pesnika Prešerna, Župančiča, Murna, Balan-

tiča! In znanstvenike in filozofe: Prijatelja, Vebra in brate Ušeničnike!

Po vseh teh in po velikem številu onih naših rojakov-inteligen-tov, ki so raztreseni širom sveta in na katere s ponosom merijo naše oči, pa končno upoštevajoč — rekel bi — celo čredo mlajšega rodu, ki so jim svetovne uni-verze dale zrelostne diplome —

ali bi si še kdo drznil trditi, da izhajajo iz naroda z bornim, be-raškim, neomikanim in nezanimi-vim jezikom, ki bi jim ne bil omo-gočil vzlet na svetovne višine kulturne in znanstvene ustvarjal-nosti? Če mi ne bi bili kulturno visoki, kdo bi vedel za Slovence v Buenos Airesu, kdo bi jih poznal v širokem svetu?

(Konec prihodnjič)

NA LETALIŠČU

Zadnje desetletje se je letalski (=zračni) promet zelo razvil. Le malokdo se še pelje z ladjo, če mora potovati v Evropo. Kadar pričakujemo obisk sorodnika ali prijatelja iz inozemstva, gremo na mednarodno letališče. Tam vi-dimo poleg letališčnega (=leta-liškega) poslopja še razne druge naprave, kot npr. kontrolni stolp, hãngar ipd. in več letal. Ko se letalo (v rabi sta tudi tujki avion in aeroplan) približuje letališču, leti že niže in z manjšano hitrost-jo ter se pripravlja na pristajanje. Vzlet in dolet letal je vedno zani-mivo gledati. Beseda pista je zna-na tudi v Sloveniji (zlasti v pu-blističnem jeziku), domači izraz pa je stezá (e je polglasen, pou-darek pa je na a), Kadar ni do-voj jasno, dodamo pridevnike le-tališka, vzletna, pristajalna ali vz-letno-pristajalna. Znane so tudi besede vzletišče ali odletišče in doletišče ali proga za dolet. Spu-šćanje letala (pri odvzetem pli-

nu) pa se imenuje drsni let.

Letalo leti (leta), vzleti (vzle-ta), se vzpne (se vzpenja), se dvigne (se dviga), odleti, kroži, se spusti (se spuščã), prileti, pristane (pristaja), brni, bobni ipd.

Potniških letal na propéler (= hélice) je že zelo malo, večinoma so na reaktivni pogon. Reaktivno ali reakcijsko letalo = reaktivec. Poznamo tudi nadzvočno. Letalo ima trup (=fuselaje), kljun ali nos, rep, krila in (pristajalno) kolesje = (pristajalno) podvozje = (pristajalni) voz. Pridevnik (v oklepaju) večkrat ni potreben, če je jasno, da govorimo o letalu. Pri letalu je tudi amortizacijska noga (=priprava pod repom, ki blaži sunke pri vožnji po tleh; amorti-zer = blažilec, blažilnik). Pri krilu imamo krilce (=gibljava plošća za spreminjanje smeri), predkrilce (...za zmanjšanje hitrosti pri pristajanju) in zakrilce. Kakor pri drugih večjih vozilih vidimo tudi v letalu zasiljni izhod (=iz-hod v sili, izhod za silo).

Posadka, član posadke (=tripulante), **kapitan** (poveljnik), **pilot, kopilot, avtomatični** (=avtomatski) **pilot, steverdеса** (=azafata) ipd. Te in še razne druge izraze rabimo, kadar govorimo o letalski vožnji. Da se peljemo, moramo prej kupiti **vozni listek** (=vozno karto=vozovnico). **Enosmerna vozovnica. Vožnja tja in nazaj. Povratna vozovnica** (povratna karta, povratni vozni listek) pa ne pomeni boleto de regreso, ampak boleto de ida y vuelta, kar za naše razmere ni dovolj jasno.

Ko že govorimo o letalskem prometu, ali je bralcu znano, kdo je bil slovenski (in tudi jugoslovanski) pionir na tem področju? Tr-

žčan Edvard Rusjan (1886-1911), ki je poletel z motornim letalom lastne konstrukcije.

Težko je doseči, da se ne bi skoraj v vsakem članku vrinila kakšna napaka. Tako je v januar-ski številki prav odločila (stran 35, 6. vrstica), v februar-ski pa odpestnik in prometni voz (str. 102).

Kogar zanimajo praktična vprašanja materinščine, naj se oglasi s predlogi ali vprašanji, lahko tudi s kritiko ali pa celim sestavkom! Brez sodelovanja je težko najti najprimernejšo obliko za obravnavanje teh problemov.

Simon Rajer

Ksaver Meško: Legende o sv. Frančišku

Francišek in gobavec

V zorni mladosti je bil tedaj Frančišek, sin Petra Bernardona, trgovca v laškem, visoko gori na pobočju gore Subasio ležečem mestu Assisi, belečem se s svojimi sivobelimi hišami daleč tja čez blagoslovljeno umbrijsko pokrajino.

A dasi cvetoče mlad, je bil vendar že voljna glina v rokah božjega lončarja.

V topilnici enoletnega jetništva v sosednji Perugii in težke bolezn, ki je v nji nebeški zlatar čistił Frančiškovo dušo mladostne lahkomišljenosti in visokoleteče

posvetnosti, je naredil mladeniča resnega in zamišljenega. Predeležal ga je v iskalca višjih lepot in vrednot, kakor mu jih je mogel dati svet in v starih kolovozih tekoče življenje v Assisiju; in v iskalca novih poti, še nepoznanih, a v globini srca že slutenih stez k miru in sreči srca, k začetku in viru miru in sreče, k Bogu.

Zabave tovarišev, dasi ne pre-razposajene in prerazbrzdane, ga niso več mikale, ne mu nudile nekdanjega užitka. Ali so mu bile prelahke in preplehke, in brez-

skrbni, često brezsmiselni smeh prijateljev mu je budil v srcu, ki je zdaj hrepenelo po višjem in lepšem, bolj joku kakor smehu podoben odmev — ali pretežke kakor pijača, ki po nji pivca glava boli. Pesmi, ki jih je pred nedavnim s tovariši še tako rad prepeval, mnoge je tudi sam zlo-

žil i n so jih vrstniki, brezskrbni, življenja se veseleči mladeniči, ob lepih večerih in v toplih nočeh po mestnih ulicah še prepevali, niso imele zanj več čara. Zdele so se mu brez globokosti in sladkosti; celo telesne bolečine je čutil, ko jih je poslušal za zagrnjenim oknom svoje sobice v očetovi hiši.

Nemirno je bilo mlado Frančiškovo srce, kakor je nemirna pred kratkim ujeta ptička ter zbegano ter plašno išče izhoda in prostosti. Vsa nemirna je bila duša, kakor bi slutila bližino novih, neznanih, velikih dogodkov. Prišli so tovariši mimo hiše, postali pod oknom, klicali in vabili ga; a Frančišek se ni maral oglasiti. Ko so odpeli dalje v mesto, je sklonil glavo na prsi, zakril si lice z obema rokama, dolgo in napeto premišljeval: „Kaj je to, kar mi govori v srcu noč in dan in mi ne da miru ne v bedenju ne v spanju?“

Razmišljal je dolgo, z nemirom in bolečino v srcu. A venomer mu je hodila duša v nekakem krogu, v nepredirni temi in ni mogla najti prave poti, ne izhoda iz kroga, kakor blodi otrok, ki je v temni noči zašel in ne ve ne kod ne kam.

Ko ni mogel nikjer zazreti prave poti, nikjer zvezde, ki bi mu pokazala smer in pot, je po dolgem iskanju in premišljevanju pokleknil pred dragoceno razpele na steni — lastnina Frančiškove matere Pike je bilo, pri poroki ga je dobila v dar in spomin

od matere. In na trdih tleh klečeč je molil in vzdihoval iz globočine vznemirjeno išočega srca: „Moj Bog in Gospod, pokaži mi ti, kod in kam. Povedi me ti na pravo pot!“

Ne redkokdaj je pred Križanim klečeč zadremal, ker je bila duša vsa utrujena od iskanja, telo vse zbičano in križano od nemira in hrepenenja.

Kar je nekega dne Frančišek zapustil domačo hišo in se napotil iz mesta. Namenjen je bil v cerkvico svetega Damijana na hribčku, četrť ure zunaj mesta. Pomoliti je nameraval ondi in prositi za razsvetljenje in srčni mir pred podobo križanega Gospoda, naslikano na debelo desko, deska pa je bila po razpetem telesu Gospodovem izrezana v podobi križa.

Prav posebno zaupanje je imel Frančišek do te preproste, a zgovorno žive podobe. Pa je zadnje čase, čase nemirnega iskanja in srčnih bojov, pogostoma zahajal v to cerkvico ter tam po dolge ure, po cele poldneve preklečal in klical k Bogu za razsvetljenje duše, za mir srca.

Ni pa šel iz mesta naravnost k Svetemu Damijanu, ampak se je namenil tja po ovinku, po cesti dol v ravnino in od tam na hrib. Že je stopil ves v misli potopljen dol v polje, med zeleneče njive, sadovnjake in travnike, kar je nepričakovano zaslišal od strani nekod trpeč glas: „Pa so me res vsi zapustili? In tako naj tu

segnijem in umrjem zavržen in samotен, brez človeške in božje pomoči in tolažbe?“

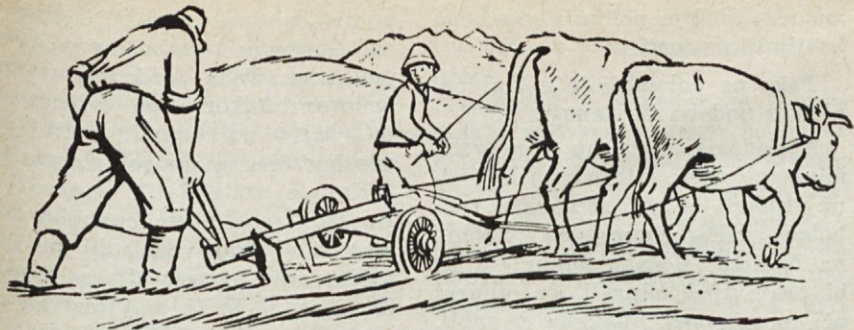
Obupno trpeče besede so Frančiška zdramile iz zamišljenosti. Vznemirjen in zmeden se je ozrl v stran, od koder jih je bil zaslišal. Pa je zagledal na trati med cesto in bolnišnico kručigerov-križenoscev, kjer so se usmiljene duše žrtvovale postrežbi najbednejših med bednimi, gobavcev, ležati enega teh bolnikov.

Frančišek je postal. Neodločen je stal nekaj trenutkov na mestu; hud boj sta bojevala v njegovem srcu stud pred strašno boleznijo in sočutje s trpečim človeškim bitjem.

Pa je zmagalo prirojeno viteštvo in Frančiškova milosrčnost. Odločno je stopil s ceste in šel proti bolniku.

Gobavec je že opazil prihajajočega mladeniča. Moral ga je poznati, ker mu je že od daleč stegal roke naproti ter ga jokaje prosil: „O Frančišek, gospoda Bernardona sin, usmili se me vsaj ti, pomagaj mi!“

Frančišek se je proti volji zgrozil, ko je določneje pogledal naproti mu moleči roki. Bili sta v resnici strašni. Široki rokavi umazane bolniške obleke so zdrknili bolniku, ko je dvigal roka čez lakti dol do ramen skoraj; in Frančišek je videl, kako sta polni gnojnih bul in uljesov in odprtih, okrvavljenih ran. Prsti so bili na desni roki nabrekli, otekli, da so štrleli daleč drug od

drugega in jih bolnik niti upogniti niti pregibniti ni mogel. Na levi so mu bili že povsem odgnili in odpadli, da je štrlela roka navzgor kakor krastava, strašno razjedena palica.

Groza in stud sta stresala Frančiška. Pa se je junaško premagoval ter se bližal nesrečnežu. A čim bliže je prihajal, tem težje je dihal. Vse ozračje naokrog je bilo zasmrajeno in zastrupljeno z gnilobo, ki je izpuhtevala iz bolnikovih ust in ran.

Dasi se ga je lotevala omotica se je Frančišek siloma premagoval. Toda ko je stal pred bolnikom in je razločno in od blizu videl njegovo strašno lice brez nosa, brez ustnic, vse razjedeno in raztrgano, mnogo strašnejše kakor lice kakega mrliča, se je skoraj zgrudil. Popadel ga je tak gnus, da je začutil bodečo bolečino v prsih in v drobovju in je moral proti volji izpljuniti. In stresla ga je taka nepremagljiva groza, da se je obrnil in je zbežal z vso naglico kar počez čez polje in po ostrem kamenju med oljka-

mi gor proti cerkvi svetega Damijana. Pač je slišal za seboj tizeče, obupne klice na pol mrliča, a razločeval ni, kaj kliče in vzdihuje, tako naglo in nevzdržno je hitel.

Drhteč, poten po vsem telesu od groze in gnusa, ki sta mu vzvalovila srce do globočin, je prisopel v cerkvico. Na mestu kjer navadno, pred podobo Križanega, je pokleknil na hladni tlak, a tik ob steni, da se je mogel z glavo in vsem gornjim telesom nasloniti ob zid.

Dušilo ga je v grlu, da je le s težavo dihal. Ni mogel začeti moliti in zdelo se mu je, da se mu bo kar zavrtelo v glavi in bo po dolgem padel na tla.

V teh silnih bolečinah in kakor bi upal, da se bo takó poprej in laže otresel grozotne prikazni bolnika, ki jo je še vedno gledal pred seboj tako jasno in strašno kakor prej na polju, je na pol zamižal. Upal je tudi nekako podzavestno, da se bo tako poprej umiril in se mu bo srce tem prosteje, tem vseleje dvignilo v višave, duša se

mu tem globlje potopila v brezna božjih skrivnosti.

Tako na pol mižé je upiral pogled v podobo Križanega.

Nenadoma pa se mu je po vseh žilah, po vsem telesu razlila čudna vročina, še bolj strašna in bolj boleča kakor poprej ob pogledu na bolnika. Počasi, kakor jih ne bi prav upal odpreti, je odpiral oči in venomer upal, da se moti, da ga vara vid. A je strmeč in z grozo spoznal, da ni prevara, ampak strašna resnica: Gospod na križu je od temena do prstov na nogah udarjen z gobami! Obraz mu je razjeden in razoran, da ni več podoben človeškemu obrazu, nos odgnit, ustnice kakor s silo odtrgane, da se vidijo izmed okrvavljenih ostankov zobje, prav kakor pri gobavcu spodaj pred bolnišnico. Na levi roki so že odpadli vsi prsti, da štrli roka tja po deski kakor s krastami posejana, vsa razrezana, okrvavljena palica. Oči pa zro izmed ran in bul dol nanj, na pol proseče, na pol očitajoče in neskončno, neskončno žalostno.

Frančišek je ves vzdrtel, malo da se ni zgrudil nezavesten na tla. A je čutil, da omedleti ne more in ne sme, ampak da mora vztrajati pred Gospodom, priča Njegovega ponižanja in Njegove bolečine. Rad bi spet zaprl oči, povsem stisnil veke, da ne bi videl ničesar; pa jih ni mogel! Moral je strmeti v podobo razdejanja in bolečin. Spregovoril bi bil rad, zmolil najgorečnejšo molitev,

polno ljubezni in kesanja, prosil rad Gospoda iz globočine srca odpuščanja. Toda jezik mu ni bil pokoren; kakor kepa svinca mu je ležal v pol odprtih ustih; ne ene besedice ni mogel izgovoriti.

Kar je zaslišal tih, neskončno žalosten in obenem čudovito mil glas in ni prav vedel, ali mu govori srce in vest ali res trpeči Zveličar s križa: „Vitez hočeš postati, o Frančišek, pa si tak slabotnež in strahopetnik!“

„Grešil sem, o Gospod, odpusti mi!“ je hotel vzklikniti Frančišek. A je vzdihnilo le srce, brez glasu in brez besede.

Gospod pa je gledal s podobe vedno enako: na smrt žalosten, na pol očitajoče, na pol proseče.

„Frančišek,“ je zaslišal Frančišek spet glas in spet ni jasno vedel, ali mu res govori na križ razpeti Sin božji, ali nemirno srce, očitajoča vest. „Frančišek, ali ni najsijajnejše viteško zatajevanje in premagovanje samega sebe? Ali ni najlepša, najvišja plemenitost biti brat ubogim, zaščitnik zatiranim, tolažnik in pomožnik trpečim?“

„Je, Gospod. Grešil sem zoper njo in Tebe, o Gospod — usmili se me!“ je hotel pritrditi Frančišek, se spovedati in na glas zaprositi odpuščanja. A je prosilo samo srce, zakaj iz ust ni bilo glasu.

Videl pa je Frančišek, kako oči gobavega Gospoda zro vanj predirno in vroče, vendar že znatno mileje.

In spet je slišal glas in zdaj je čutil in vedel čisto zagotovo, da govori Gospod s križa, ne samo vznemirjeno srce in ranjena vest: „Kar koli ste storili najmanjšemu mojih bratov, ste meni storili.“

Tedaj je v trenutku, kakor na ukaz mogočne čarobne besede, padla s Frančiška tista težka otrplost, ki mu ni dala ne ganiti se ne spregovoriti in vzklikniti. Zrušil se je pred Gospodom v prah, udaril s čelom ob kamniti tlak in ječé, z žgočo bolečino v srcu zaprosil: „Moj Bog in moj Gospod, kako sem te zatajil! Odpusti mi, moj sladki, zame trpeči Jezus!“

Kar je začutil v sebi silno, zmagovito moč. Skočil je na noge, stopil z mladostno prožnostjo in ognjevitostjo k oltarju, se zavihтел s hrepenenjem velike ljubezni na oltar, objel z obema rokama križ in gobavca, pritisnil lice k njegovemu vsemu razjedanemu licu, nemirne prsi k njegovim v gnilobnih in krvavečih ranah zevajočim prsim. Močil je njegov trpeči obraz s solzami in govoril šepetaje, kakor govori svoje vroče skrivnosti najvišja ljubezen, ki se boji glasnih besed, ker bi nemara ranila z njimi skrivnost sladke skrivnosti: „Moj sladki Jezus, moj trpeči Gospod, kako te ljubim, ljubim...“

Ves prerojen je prišel Frančišek čez nekaj časa iz cerkve. In je hitel med oljkami dol v polje, kakor bi se mu silno mudilo. Oči so mu že od daleč iskale po polju,

nemirno in vroče, kakor bi se čez vse bal, da bolnika ne bi bilo več tam.

A ko ga je zagledal, se je razveselil bolj srčno, kakor če bi bil nepričakovano našel velik zaklad. Skoraj tekel mu je naproti, poklonil se mu je globlje kakor v prejšnjih časih najuglednejšim mestnim gospodičnam in ga poprosil: „Odpusti mi, brat moj ljubljani, zakaj hudo sem grešil zoper Boga in tebe. Skaži mi milost, da ti smem biti ne brat, ampak hlapec in strežnik.“ In je objel gobavca, kakor je bil malo poprej objemal gobavca pri Svetem Damijanu, in mu je vroče in ljubeče poljubljal razjedeni, gnijoči obraz.

Tako nepričakovana je bila siromaku ta ljubezen bogatega in uglednega meščanskega mladeniča, da ni vedel in mogel reči drugega, kot da je venomer ves zavzet vzdihoval: „Ali, Frančišek, gospoda Bernardona sin, kako to, kako to meni... najubožnejšemu?“

Toda Frančišek kar ni maral slišati besed, s katerimi se je bolnik skušal obraniti njegove prekipevajoče ljubezni. Pohitel je v bolnišnico in čez kratko prinesel tople vode, brisačo, mazil in dišav. Nalil je dišav v vodo in je jel umivati bolnika, kakor umiva srečna, ljubeča mati svojega nežnega prvorojenca, brisati mu skrbno in previdno rane, maziliti jih z dehtečimi mazili. Kakor bi opravljal najlepše, najprijetnejše delo na svetu, mu je sijalo in

sevalo lice v sreči in veselju.

Bolnik je jokal in se smejal. Iz trpljenja in iz veselja je govoril Frančišku, kakor bi govorila mati ljubljenemu otroku: „Ali, Frančišek, kako to, da strežeš ti meni? Glej, zboliš... zboliš še ti, in kaj poreče potem gospod Bernardone, kaj plemenita gospa Pika? Prekolneta v svoji žalosti mene... Pusti me, Frančišek, naj umrjem samotni in zapuščen... Pusti me, ti moj dragi... moj mili...“

Zmagal ga je jok, da ni mogel govoriti, zmagala ga je Frančiškova ljubezen, da se ni mogel ustavljati in braniti.

Do večera je stregel Frančišek bolniku, pogovarjal se z njim kakor z najbolj ljubljnim prijateljem, pel mu francoske in domače pesmi. Ko je padalo sonce po poševnem nebesnem oboku že na vrhove Apeninov, ga je nežno vzel v naročje, ponese v bolnišnico in položil v posteljo.

Bolnik, utrujen od veselja, izmučen od govorjenja, joka in smeha, a tudi prerujen od blagodejne kopeli, je čutil, da se ga loteva spanec, ki je sicer tako plašno bežal pred njegovimi bolečinami in od njegovih oči. Pa je dvignil očičene roke proti Frančišku in ga zaprosil: „Blagoslovi me, Frančišek, otrok božji, blagoslovi me, preden odideš!“

Frančišek je pokleknil ob bolniku, dvignil beli, mali roki, ju razprostrl čez bolnika in kakor ves prešinjen z močjo in toploto Duha božjega je vzkliknil razvnet in vroče: „Blagoslavljam te, ko-

likor morem blagoslavljam in bolj kakor premorem. Blagoslovi te naj dobrotni Bog! Gospod ti naj podeli svoj mir, brat moj!“

Bolnik se je jokaje križal. Med poltihim ihtenjem je zadremal, kakor zadremlje otrok v materinem naročju.

Ves srečen je odhajal Frančišek iz bolnišnice. Pa ni nameril koraka proti mestu in domu, nazaj proti Svetemu Damijanu je šel.

Duhovnik še ni bil zaprl cerkvice. Frančišek je vstopil poln veselja v srcu.

Mrak je že polnil kapelico. A iz mraka se je svetilo Gospodovo obličje, kakor bi gorelo ono in ne večna luč. Gospodove oči pa so zrle na Frančiška tako polne ljubezni in dobrote, da je Frančišek zadrhtel od sladkosti, se zgrudil na tlak in venomer ponavljal: „O moj dobri, moj sladki Jezus, kako te ljubim... kako te ljubim!“

Šele pozno ponoči se je vračal Frančišek v mesto, vračal kakor od močnega vina omamljen.

Prebedel je vso noč, vso noč se pogovarjal s svojo dušo in Bogom.

Tisto noč ga je roka Gospodova v plačilo za njegovo zatajevanje in njegovo ljubezen prijela s sladko močjo in ga vodila od tedaj vse življenje, kakor vodi mati svojega najljubšega otroka.

In od tega dne in od te noči je bil Frančišku vsak gobavec brat in gospod, Frančišek pa vsakemu služabnik in suženj zaradi ljubezni božje.

v družini

Apostolska spodbuda „Družinska skupnost“

V posebni apostolski spodbudi je papež Janez Pavel II. spregovoril o družini in sicer na podlagi sklepov zadnje škofovske sinode.

Glavni tajnik škofovske sinode nadškof Jozef Tomko je predstavil 15. decembra v Rimu besedilo apostolske spodbude papeža Janeza Pavla II. „Družinska skupnost“ (Familiaris consortio). Papež jo je podpisal 22. novembra lani, naslovljena pa je na škofove, duhovnike in vernike, že v podnaslovu pa je značilen poudarek, da spodbuda govori o „dolžnostih krščanske družine v sodobnem svetu“.

Apostolska spodbuda je sad škofovske sinode o družini. Bila je v Rimu od 26. septembra do 25. oktobra 1980; med drugimi škofi z vsega sveta je na njej sodeloval tudi ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar. V uvodu je papež sam zapisal:

„Sinodalni očetje so mi ob sklope zasedanja izročili obsežen spi-

sek predlogov, v katerega so zbrali sadove dni trdega dela. Enoglasno so me prosili, naj svetu povem, kako živo se Cerkev zanima za družino, in naj dam primerne napotke za prenovo pastorale na tem temeljnem področju človeškega in cerkvenega življenja.“

Sinoda je torej zaupala papežu naj dokonča njeno delo, mu da primerno obliko in sklepe objavi. Javnost je nestrpnost pričakovala to apostolsko spodbudo in tisti, ki so spremljali delo sinode, se bodo zdaj lotili primerjav, kje je šel papež dlje od sinodalnih očetov in kje ga njihova razmišljanja niso čisto prepričala. Trinajst mesecev je sicer dokaj dolga doba, toda če se zamislimo v obširnost obravnavane snovi, je treba priznati, da je papež s svojimi najožjimi sodelavci to delo opravil zelo hitro. Ker je prisluhnil priporočilu sinodalnih očetov in ustanovil papeški svet za družino s pretežno pastoralnimi

nalogami in inštitut za proučevanje zakona in družine pri Lateranski univerzi z znanstvenimi cilji, je delo sinode sklenjeno in začne se uresničevanje njenih sklepov.

Apostolska spodbuda je razdeljena na štiri glavne dele, ki jim je papež dodal še uvod in sklep. Prvi del nosi naslov „Luči in sence sodobne družine“. To poglavje je izjemno pomembno za razumevanje drugih, saj je v njem papež razgrnil ves zapleteni položaj, v katerem se je znašla družina. Med drugim je v tem poglavju razmišljal o tem, kako nastali položaj vpliva na oblikovanje vesti vernikov in kako doba, v kateri živimo, zahteva temeljito znanje. „Sinoda je na prvem mestu pravilno ugotovila, kakšni so božji načrti z zakonom in družino: vrniti se je hotela k izvorom, h Kristusovemu nauku.“ V teh besedah je tudi ves smisel prizadevanj za prenovo družinskega življenja in družinske pastoralne.

Kakor rdeča nit se je potem ta misel raztegnila na drugo poglavje, ki nosi naslov „Božji načrt o zakonu in družini“. Papež se je poglobil najprej v resnico, da je človek podoba Boga, ki je ljubezen sama, zato lahko tudi zakonsko zvezo vrednotimo le z vidika zveze med Bogom in ljudmi. Ko je spregovoril o zakramentu zakona, je nanizal vrsto lepih misli o zvezi med Kristusom in Cerkvijo. — Te misli imajo tudi visoko literarno vrednost. Poglavje je sklenil z mislijo na otroke, ki so sad

zakona, in končno s krščanskim pogledom na devištvo.

Najdaljše je tretje poglavje apostolske spodbude „Naloge krščanske družine“. Gotovo ima tudi največjo praktično vrednost, saj ga ni papež po naključju poudaril tudi v podnaslovu. Že na začetek postavlja jasno in odkrito zahtevo: „Družina, postani to, kar si!“, potem pa razloži načrt poglavja, ki obsega oblikovanje medsebojne skupnosti v zakonu in družini, službo življenju, sodelovanju pri razvoju družbe ter sodelovanje družine pri poslanstvu Cerkve.

Krščanski pogled na zakon in družino je znan, papež tu samo osvetljuje in poudarja nekatere resnice: zakonska ljubezen je neločljiva, družina je nedotakljiva svetinja, ki mora biti prosta vsakršnih zunanjih pritiskov. Zanimive so strani, ki jih je papež posvetil pravicam in dolžnostim posameznih družinskih članov. Na prvo mesto je postavil ženo in mater, nato moža in očeta ter na konec pravice in dolžnosti otrok. V teh razmišljanjih je veliko topline in spodbud za duhovno rast posameznih družinskih članov in družine kot skupnosti.

Javnost je s posebnim zanimanjem čakala, kaj bo papež spregovoril o očetovstvu in materinstvu ter o službi življenju, ki je naloga družine. Janez Pavel II. je ostal pri stališčih okrožnice o posredovanju človeškega življenja (*Humanae vitae*), ki jo je napisal Pavel VI. Zdi se, da je nekatere

stvari še bolj osvetlil in izostril. Tudi iz teh strani, ki so sicer zahtevne, diha velik humanizem in želja, da bi vrednote družine preživele tudi v času, ki jim ni naklonjen.

Socialna in cerkvena vloga družine sklepata to obširno poglavje. Posebej velja opozoriti na nekatere razmišljanja o družinski duhovnosti, zlasti še o odnosu do evharistije in zakramentalnega življenja.

Zadnje poglavje je izrazito praktično: „Družinska pastoralna“. Papež govori o pripravi na zakon, pastoralni zakonci, o vlogi družine v župnijski skupnosti, o skupnostih zakoncev in družin in še o marsičem. Poseben del apostolske spodbude je namenjen pastoralnim delavcem, ki morajo biti spodbujevalci in nosilci družinske pastoralne.

Sklep tega poglavja pa govori o

nekaterih „mejnih situacijah“, ki postavljajo pred družine in cerkveno skupnost dodatne težave. Čisto na koncu razmišlja o nepravilnih skupnostih, med katerimi so „poskusni zakoni“, skupno življenje brez zakonske zveze, katoličani v civilnih zakonih, ločeni zakoni, ponovne poroke ločencev. V teh primerih je potrdil uradna stališča, ki jih pa nekateri pastoralni delavci že doslej niso odobraval.

Kakorkoli že, papež ni naredil velikih korakov naprej v družinski pastoralni. Najbrž je presodil, da škofovska sinoda nekaterih vprašanj ni obdelala dovolj izčrpno, pa je zategadelj sklenil ostati pri starem. V vsakem primeru pa nam apostolska spodbuda daje na voljo ogromno duhovno bogastvo, ki ga zlepa ne bomo izrabili. V spremenjajočih se okoliščinah pa se bodo vedno znova rojevale nove pastoralne potrebe.

Mladinski organizaciji

13. decembra 81 je bil v Slovenski hiši občni zbor Slovenske dekliške organizacije in Slovenske fantovske zveze.

V novem zveznem odboru SDO so: Vera Breznikar — predsednica, Lučka Kremžar — tajnica, Magda Zupanc — blagajničarka, Metka Slabe — kulturna referentka, Kristina Grbec — športna referentka, in Ana M. Podržaj — gospodinja.

V zveznem odboru SFZ pa so: Henrik Kunc — predsednik, Karel Selan — tajnik, Emil Urbančič —

blagajnik, Tone Podržaj — kulturni referent, Milan Magister — športni referent in Martin Križ — gospodar.

V širšem odboru pa so še predsednice oz. predsedniki krajevnih odsekov: za Carapachaj Mojca Komar in Miha Klemen, za Castelar Marija Zorc in Jože Esih, Anka Smole in Tinko Lavrič za Ramos Mejía, Mirjam Oblak in Jurij Miklič za San Justo, Metka Kahne in Lojze Rezelj za San Martin, Beti Boštjančič in Mirko Goljevšček za Slovensko vas. Duhovni vodja zveznih odborov je dr. Alojzij Starc.

Za mladino za mladino

ŽIVLJENJSKA NAČELA

BOŽJE ČEŠČENJE

Bog je naš Stvarnik, Oče in Gospod, zato mu moramo izkazovati najvišjo čast, to je, Boga moramo moliti. Notranjo voljnost Boga častiti imenujemo pobožnost. Dejanja pobožnosti so: molitev, daritev, prejemanje zakramentov, posvečevanje časov.

Notranje in zunanje, občestveno in liturgično češčenje

Boga moremo častiti notranje in zunanje ter občestveno. Notranje ga častimo, če imamo namen častiti Boga, smo med molitvijo v mislih pri Bogu; zunanje češčenje opravimo z zunanjimi znamenji, kot so sklenitev rok, priklon, poklekovanje; občestveno je češčenje, če z drugimi častimo Boga, ker smo člani družbe (sv. maša).

Liturgično češčenje je tisto, ki ga v imenu Cerkve opravi služabnik Cerkve v njenem imenu; vse drugo je zasebno.

Neposredno in posredno češčenje Boga

Neposredno častimo Boga, ko njemu naravnost izkazujemo najvišjo čast. Posredno častimo Boga, kadar častimo Marijo ali angele in svetnike naravnost, kar pa je dejansko čast Bogu, ki je do svetosti tem bitjem pomagal.

Častimo tudi telesne ostanke svetnikov, ker je bilo njihovo telo tempelj Svetega Duha in gre ta čast osebi svetnika, končno pa Bogu. Podobe svetnikov častimo ko gre čast svetniku na platnu ali lesu.

Najbolj navadne pobožnosti

Najvišja oblika češčenja Boga je daritev sv. maše, ki se opravlja v čast Bogu. Potem delitev zakramentov, s katerimi se posvečujejo in krepijo duše. Pri češčenju sv. Rešnjega telesa je zakramentalno navzoč s poveličanim telesom in dušo Jezus sam. Pri češčenju presvetega Srca Jezusovega častimo njegovo telesno srce, ki je združeno z božjo naravo. To opravimo pri obiskih Najsvetejšega, svetih urah, kongresih in prvih petkih. Podobno častimo Marijino srce in se posvetimo Mariji (Glasniki tega češčenja so bili Sv. Marjeta Alakok in pastirčki iz Fatime).

Grehi zoper božje češčenje

Na napačen način časti Boga, kdor ga skuša, ko zahteva od Boga dobrote. Malikovanje je, če skazujemo čast kaki stvari. Praznoverje kaki stvari pripisuje moč,

ki je nima (določeno število molitev prepisati, razdeliti). — Vražarstvo uganja, kdor kako stvar rabi za učinke, ki jih nimajo (amuleti v hiši, avtu — čeveljček, podkev). — Vedeževanje hoče s kartami, črtami kavne usedline napovedati prihodnost. Čaranje hoče s pomočjo hudega duha kaj doseči. Spiritizem je občevanje z duhovi na sejah. Ker se godijo neprimerne reči na teh sejah, Cerkev udeležbo prepoveduje. Te pojave razlagajo kot izraz nepoznanih naravnih sil, sleparijo spretnih glumačev ali vpliv hudega duha. — Teozofija trdi, da ima poseben način spoznavanja Boga. Antropozofija zatrjuje, da je s posebnim posvečevanjem človeka mogoče spoznati globlje spoznanje človekovega prabistva. — Svetoskrunstvo zagreši, kdor nespoštljivo ravna s posvečenimi osebami, predmeti, dejanji. — Simonijski pomeni prodajanje ali kupovanje svetih reči za denar.

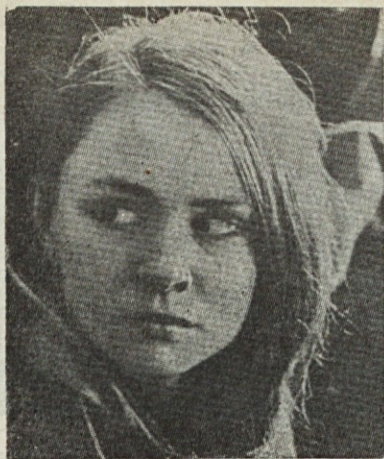
Anton Orehar

PREDEN BO PREPOZNO (IV.)

Mladim v premislek — Izvenšolsko delo

Pogosto občudujem naše starše in vzgojitelje, kako so nam znali napolniti izvenšolski čas. Res je, da so ure šolskega pouka pobrale veliko več časa kakor danes — saj smo imeli ure tudi popoldne in celo ob sobotah — a kljub

temu so proste ure bile zelo v časteh. Takrat smo se igrali razbojnike in žandarje, po današnjih cestah je res bolj težko!, posnemali Tarzana pa tudi tolkli žogo; od telovadnih nastopov do nedeljskih obiskov različnih tabo-

rov, kar bi danes nekako odgovarjalo mladinskim športnim srečanjem, seveda v manjši meri, pa do veličastnih nastopov v masi ali udeležbi in predhodni pripravi za različne kongrese: časa je bilo dejansko premalo. Mnoge prednosti — daljave in vožnje niso bile ovira — smo imeli v primeri z današnjo mladino, o tem ni dvoma.

Kolikor to poznam, toliko bolj sem mnenja, da ji sicer včasih nerodni učni sistem vendarle dopušča nekaj ur oddiha. Tega seveda vsakdo po svoje uporabi. Škoda bi bilo, ako bi večino predsedel ob buljenju v TV ali z branjem risanic. Nekateri starejši menijo, češ naj bo, tako bo vsaj dal mir, drugi pa, da se z diktatorskimi ukrepi v družini doseže ravno obratno. Pri tem pa skorajda vsi pozabljamo, da je mogoče prosti čas uporabiti tudi za učenje kakršne koli amater-

ske obrti: ne bo poteklo mnogo let, ko bodo danes mladi potrebovali v svojih stanovanjih popravilo vodne ali plinske napeljave, bo treba utrditi mizo ali stol, vtakniti nos v očetov ali družinski avto, ki na vsem lepem obstoji na cesti ali v garaži: sleherno klicanje poklicnih obrtnikov ni zastoj in zraven še ne veš, kako bo naredil in koliko časa bo držalo. Tako vestnih obrtnikov, kot jih imamo zdaj med našimi rojaki, morda čez nekaj let ne bo več. In kaj potem? — Zato pa: zelo spoštujem starše, ki jim uspe pripraviti sina ali hčer do univerzitetnega študija in ju spremljati do konca, a noben, še tako skromen stranski poklic ni v ponižanje nikomur. Posebno še ne, če ga izvršuje poleg svojega rednega dela.

Zavist je sicer greh, a zavidati nekoga, ki zna doma vrteti to ali ono orodje, sam popravljati nastajajoče okvare, bi moralo biti vzpodbuda. Pri tolikšnih možnostih, od raznih tečajev do vseh pestrih publikacij, ki razpravljajo o tej ali oni stroki, je sleherna odvišna ura izvenšolskega delovanja najboljša investicija za bodočnost.

Zato pa: če so že v naši generaciji marsikje grešili v tem pogledu, ni nujno, da bi jih posnemali v poznejših rodovih. Te imamo danes pred seboj. In kdo od nas ne bi želel, da bi se otrokom bolje godilo?

Pavle Rant

Iz mladinske ankete 1981

Vprašanje:

„Zakaj smo Slovenci tako zaprti, ne znamo biti taki kakor drugi, na primer moji sošolci, ki so veliko bolj odprti, imajo polno prijateljev in so bolj veseli, kot smo mi?“

Odgovor:

Kako naj se lotim odgovora na vprašanje, ki vsebuje toliko različnih trditev? Če pa upoštevamo še to, da se za splošnim vprašanjem skriva še oseben — to je edinstven — problem, se moramo kar sprijazniti z dejstvom, da odgovor ne bo izčrpen, marveč bo skušal biti le izhodiščna točka za nadaljnja osebna razmišljanja.

Res je, Slovenci smo po značaju navadno bolj rezervirani kakor večina domačinov, ki so latinskega izvora. Različni smo od njih in oni so drugačni od nas.

Ni torej vprašanje, da ne znamo biti taki, kakor so drugi, marveč da nismo taki kot drugi, in da oni niso taki, kot smo mi.

Dokler ne sprejmemo dejstva, da smo Slovenci, in kot taki v marsičem drugačni od prebivalcev drugega porekla — nam bo težko sprejemati napore, ki jih od nas zahtevata: sožitje v družbi — in osebna rast.

Če bomo poskušali posnemati ljudi, ki žive krog nas, bomo vedno le slaba „imitacija“, daleč od

tega, kar so oni, in daleč od tega — kar smo.

Rešitev ni v posnemanju, pa tudi ne v kaki „prevzgoji“, ki ni nič drugega, kakor sistematično posnemanje drugih.

Pričetek pravilnega odnosa do družbe, ki je v marsičem drugačna od nagnenj našega rodu, je v trezni presoji naših značilnosti in vrednot, njih sprejetja ter v življenju, ki bo v skladu s tem, kar v resnici smo.

Ko skušamo torej „trezno presoditi“ našo „zaprtost“ v primerjavi z latinsko „odprtostjo“, se odkritosrčno vprašajmo, ali nam ta res predstavlja „obremenitev“? Ali ni prav nasprotno ta naša narodna lastnost vrednota, ki je pa morda ne znamo pravilno ceniti, razumeti in poglobiti?

Pomagajmo si s primerom:

Kdaj puščamo stanovanje odprto? Mar ne, kadar mislimo, da ni v njem nič dragocenega? Kadar pa hranimo doma veliko vrednot, vrata skrbno zapremo in zaklenemo.

Ni rečeno, da bi bil nekdo, ki pušča hišo na stežaj odprto — že velikodušen. Nasprotno tudi ne moremo trditi, da bi bil človek, ki hišo zaklepa, že sebičen in skop. Prav mogoče je, da je le previden in skrben.

Še drug primer:

Nekdo, recimo Peter, živi srečen in vesel vse življenje ob potoku. Sedi pred kočo, žvižga in

poje, pije svežo vodo in vsakemu popotniku, ki pride mimo, ponudi hladnega požirka. Nešteto ljudi pripelje pot mimo potoka. Peter se z vsakim pogovarja, vsakemu pokaže, kje ga lahko prebrede, kje je senca za lep počitek in vsak popotnik se rad ustavi pri njem, pa četudi deli z njim v senci svoj lasten kos kruha.

Drugi, recimo Pavel, živi prav tako ob potoku. Ker vidi, da popotniki prav pred njegovo kočjo bredejo čez vodo, prične graditi most. Medtem ko težko dela, ne žvižga in ne poje in celo kakega popotnika včasih spregleda. A ko je most končan, s tihim zadovoljenjem gleda, kako hite ljudje po njem. Če popotnika zateče noč — ga povabi v kočjo in pogosti s kosom kruha. Ni gostobeseden, ker je že zatopljen v načrte za jez, ki ga bo zgradil nad mostom, da bo namakal polje, hkrati pa s turbino prišel do elektrike. Napeljal bo luč, da bodo popotniki našli pot do mostu tudi v temi in viharju.

Tako sta „odprti“ Peter in „zaprti“ Pavel izražala gostoljubje vsak v skladu s svojim značajem.

Pa pustimo primere in skušajmo potegniti zaključke.

Če je res, da je naša slovenska narava bolj zaprta, pogledjmo, kakšne prednosti nam nudi ta božji dar, namesto da se ustavljamo ob navideznih težavah.

Večja nagnjenost k razmišljanju, tehtnejša presoja, zmožnost za temeljit študij ali odgovorno delo, globlje dojetje lepote, re-

snice in dobrote, močnejše doživljanje prijateljstva in ljubezni, večji smisel za družino, za skupnost in za dano besedo, vse to nam je po naravi bližje, kadar nismo preveč „odprti“. Dosegljive pa nam postanejo vse te lastnosti šele — ko smo se zanje odločili, ko smo zavestno sprejeli od Boga dani značaj.

Ni dovolj, da se sprijaznimo z mislijo, da smo taki, kakršni pač smo. Prejete osebne, družinske in narodne lastnosti moramo sprejeti z veseljem.

Kdor sprejme samega sebe z veseljem — pravimo, da je ponosen nase. Zdrav ponos je znak veselja nad prejetimi in sprejetimi darovi, je potemtakem znak naše hvaležnosti do Stvarnika, ki nam je darove naklonil, in do prednikov, ki so nam jih posredovali.

Sprejetje osebnih talentov in družinske ter narodne dediščine je neločljivo povezano s človekovim ponosom in smislom za čast — ki ni odvisna od javnega mnenja, temveč od vrednot, ki so v nas.

Res, Slovenci smo v marsičem drugačni. To ne pomeni, da smo boljši ljudje, temveč da moramo gojiti v sebi marsikatero drugo lastnost in se varovati drugačnih napak — kakor naši sosedje. Paziti moramo, da nas nagnjenje k zaprtosti ne zavede v ozko sebičnost, marveč da nas usmeri v globino. To ni vedno lahko, a je vedno mogoče.

Ko spoznamo, da je naš zna-

Óče Daimijain

Wilhelm Hünermann

SENZACIJA V PARIZU

Časnikar Henry Crayon je stal pred vsemogočnim glavnim urednikom slavnega časopisa „Paris Nuit“. Gospod šef je besno žvečil črno cigaro in od časa do časa puhnil ubogemu mlademu možu oblak dima v obraz.

„Torej poslednjič, gospod Crayon,“ je grozil šef. „Če mi danes ne prinesete kakšne senzacije, senzacije, rečem vam, ob kateri Pariz pozabi dihati, senzacije, ki nam je potrebna — kot vsakdanji kruh, vam pokažem vrata in potem je najbolj, da zginete.“

„Potrudil se bom kar najbolj mogoče!“ je jecljal Crayon, „kar najbolj mogoče!“

„Potruditi se! Potruditi se!“ se

čaj del prejete dediščine, ga sprejmimo z veseljem, ko spoznamo, kakšne neslutene možnosti nam odpira, smo zanj hvaležni... in potem se nenadoma zavemo, da nosimo v sebi pečat svojega rodu — s ponosom!

A to je osebna pot, dragi prijatelj, in nihče je ne more prehoditi namesto Tebe.

M. K.

mu je rogal šef. „To je ravno ti-sto. Tudi stara škropilnica mi prav tako lahko pripoveduje, da se hoče potruditi. Vendar pa priteče iz nje vedno le voda in ne šampanjec. Človek lahko pri tem zgubi glavo,“ je zmerjal dalje in s težkimi koraki meril pisarno. „Nič novega se ne zgodi na svetu! Garibaldi lenari in sedi na lovorikah, odkar je vkorakal v Neapelj. Bismarck krmi vrabce in se stara. Če bi vsaj sultan dal pobiti nekaj kristjanov, kakor to poletje v Damasku, tako prav počasi in grozno, potem bi Pariz dobil potrebno senzacijo. A na to idiot niti ne misli. Človeku se kar vzdiguje! Vzdiguje!“

„Da, gospod, šef!“ je pokorno pritrdil časnikar.

„Kaj, ste še tu?“ je zapihal lastnik časopisnega podjetja.

„Glejte, da čimprej zginete!“

„Da, gospod šef,“ je jecljal nesrečnik in se obrnil k vratom, šef pa ga je spet nahrulil:

„Čakajte, kaj vendar hočete, saj niste povedali, kaj je novega v Parizu!“

Z važnim obrazom je Crayon privlekel iz žepa beležnico.

„Rusinja Aleksandra Aleksandrovna pleše v Theatre Francais,“ je povedal.

„To vendar ni nobena senzaci-

ja! Vsekakor jo nekoliko popoprajte! Pišite: To ni bil ples, to je bila orgijska vrtoglavica, tornado dionizijskega življenjskega žara, tajfun strasti, opojni plamen nad prepadom vulkana. Frenetično ploskanje se je kakor gotška stolnica vzpenjalo ob kakor kača vitkem telesu umetnice, ki je šele polagoma prišla iz ekstaze čarobnega odmaknjenja v resničnost in se je z božanskim smehljazem odmaknila v svojo garderobo. Tako se piše! To je šampanjec! Pri vas pa je le pljuskanje iz škropilnice!“

Henry Crayon si je drznil dvigniti kazalec desnice do višine ust, a šef mu ni pustil do besede.

„Še kaj?“

„Nemški cirkus v Eliseju.“

„Ha, lahko si ogledate opice! Druga nič?“

„Moja strežnica me je opozorila...“ je obotavljaše se pričel novinar.

„Kaj je rekla?“ je nepotrpežljivo silil šef. „Kar rečejo strežnice, je vedno važno. Te so, tako rekoč, glasilo širšega sloja. V pogovoru z njimi imate uho na srcu naroda. Torej, kaj je s strežnico?“

„Rekla je, da so danes v samostanu na cesti Picpus zaobljube redovnikov. Bratranec vaše prijateljice je tudi zraven.“

„No torej! Pojdite k bratom na cesto Picpus. Po strašnih in romantičnih samostanskih zgodbah danes spet veliko povprašujejo. Biti mora velika reč! Iz tega napravite senzacijo!“

Tako je šel Henry Crayon, lovec na senzacije, sedmega oktobra zjutraj, po meglenih pariških ulicah proti samostanu in si mimogrede zapisal tornade in tajfune za poročilo o plesu...

Samostansko kapelo na cesti Picpus je razsvetljeval sij številnih sveč. Začela se je posvetitev.

Novinci so prisegali kakor vojaki. Odločna volja je izklesala trde poteze na mladih obrazih, ki pa niso bili zagrenjeni, temveč so žareli v sreči. S pogumnim pogledom je sleherni med njimi zrl generalnega predstojnika patra Rouchouzja in na vse tri svete zaobljube odločno izjavil: „Da!“

Novinci so polegali po tleh. Nad njimi so razgrnili velik mrtvaški prt, s kakršnim pokrijejo krsto pri slovesni zadušnici.

Henry Crayon je razburjeno segel po svinčniku. To je torej tista velika senzacija, ki bo Parizu vzela dih. To bodo naslovi! „Možje pod mrtvaškim prtom! Živi pokopani! Vonj po trohnobi v samostanski cerkvi! Zadušnica nad lepoto in mladostjo!“

To so naslovi. To je groza, ki domuje za samostanskimi zidovi. To je senzacija, ki jo išče Pariz in šef lista „Paris Nuit“. Napisal bo lahko cele stolpiče žalostink o mladi moči, ki se tukaj lomi, o plazeči se smrti za samostanskimi zidovi, ki kosi cvet Francije. V največjem zanosu in v dobro plačanih vrstah bo pisal o duhovnem suženjstvu in o junaškem duhu, v katerem veliki narod vzgaja svoje sinove.

Vrli poročevalec Henry Crayon si je že predstavljal, kako ga šef s priznanjem treplja po rami in ga imenuje najspodobnejšega poročevalca.

Medtem so se novinci dvignili. Stopili so pred glavnega predstojnika, ki je, visoko vzravnan, govoril pred oltarjem. V njegovem glasu sta bila veselje in velika ljubezen. Govoril je o žrtvi, katero so prispevali v tej uri, o veličini in vrednosti zaobljub, o prostovoljni predanosti, ki jo Bog nagradi z vsem bogastvom svoje milosti. Nato je predstojnik nadaljeval:

„Bratje moji! S svojim telesom ste se dotaknili tal te cerkve, tega svetega kraja, kjer spijo mučenci; zemlje, v kateri počiva naš oče. Vrgli ste se na tla, na te svete grobove. Nato so vas pokrili z mrtvaškim prtom. Na grobovih mučencev ste prejeli posvečenje za življenje in smrt.

Pred stoletji so prinesli v to cerkev ljudi — gobavce, ki jih je Bog blagoslovil z največjim trpljenjem — in jih položili na oltarne stopnice. Nato so jih pokrili s črnim prtom. Na tem svetem kraju so jih blagoslovili za trpljenje in hrabro smrt.

Iste posvetilne besede narekuje naš oče Jožef Coudrin svojim otrokom. Želel je, da brez strahu zrete trpljenju in smrti v oči.

Zato, bratje moji, so vas pokrili z mrtvaškim prtom, da se otresete strahu in vstanete v novo življenje, ki je vsak čas pripravljeno žrtvovati samo sebe. To je

življenje božjih otrok.

Bratje, vzemite s seboj na pot moč, ki vam jo je podelila ta sveta ura! Pojdite po poti, ki vam jo veleva vaše, za vsako žrtev pripravljeno, srce. V žrtvi je največja moč in največje veselje.

Iz vsega srca bom prosil za vas.

Mir Gospodov bodi vedno z vami! Amen!“

Zabučale so orgle in srca so vztrepotala.

Skozi pariško meglo je prodrlo sonce. Njegov zlati sij je lil skozi vsa okna in ovil kipe svetnikov v svoje žareče pramene.

S precej negotovimi koraki je Henry Crayon zapustil svetišče. Začutil je zevajočo praznino svojih senzacionalnih naslovov. Zdaj je vedel, da je v teh mladih dušah moč, ki usposablja za največja junaštva. A kaj naj stori? Človek mora živeti in Parizu je treba senzacije.

V naslednji številki „Paris Nuit“ je stalo nad tajfuni in tornadi plesalke v velikih črkah:

VONJ PO TROHNOBI V SAMOSTANSKI CERKVI. ŽIVI POKOPANI.

Pariz je dobil svojo senzacijo. Vrlemu Henryju Crayonu pa je njegov šef podelil posebno odklovanje...

Brat Damijan je v nočni uri spet klečal na oltarnih stopnicah in molil. V njegovi duši je bila pripravljenost brez konca...

Ni pa treba misliti, da je dan slovesnih zaobljub brata Damija-

na vsega predrugačil in mu obdal glavo s svetniškim sijem. Damijan je ostal pristni, okorni in preprosti Flamec, veselega in odkritega značaja in pod samostansko obleko je še vedno bilo močno srce mladega fanta iz Tremelova. Celo vseh njegovih napak posvečenje ni požgalo in uglajeni Francozi so tu in tam občutili samoniklo kmečko iskrenost in robotost.

Vendar je bila v redovnem bratu od dneva zaobljub trdna, moška odločnost, ki je dozorevala v osnovno potezo njegovega značaja.

Tisoč zanimivosti je imelo vele-mesto Pariz za kmečkega sina iz Tremelova, ki se mu je zdelo nemirno življenje pariških ulic in trgov kakor odkritje novega sveta.

Toda klenci Flamec je kmalu začutil, kako mu preseda to vrvenje in notranja puhlost te gonje. Veselil se je srede, ko je popoldne smel ven iz dušečega ozračja hiš in zidov v svet dreves in cvetic.

Poleti je najraje hodil po širnih poljih pariške okolice. Poto-pil je roko v zlato pšenico in pozorno opazoval zoreče klasje. In bilo mu je, kot da mu prsti polzijo prek blagoslovljenih tremelovskih žitnih polj. Tedaj je še silneje zahrepenel po Flamski z njenimi globokimi gozdovi, njivami in tiho pusto.

V Brabant so često prihajala pisma, polna domotožja:

„Po tem, kar sem danes videl

na sprehodu, sklepam, da bo pri vas kmalu žetev. Če bo tako obilna kakor na pariških poljih, se bojim, da bo vaš skedenj pretesen in boste morali del pridelkov pustiti zunaj. Često se mi zdi, da vas gledam, kako delate pod žgočim avgustovskim soncem. Celo cče si ne bo prizanašal. Oče, ti se moraš odpočiti in prepustiti delo mladim!“

V Parizu je preživel leto študija. V učnem načrtu so bile grščina, latinščina in modroslovje. Damijan se je z vso vnemo lotil dela, da bi dohitel ostale.

V pariški samostan so prihajala sporočila z vsega sveta. Tu so mladim študentom brali pisma misijonarjev, ki so v njih budila hrepenenje po najbolj oddaljenih deželah.

Nekega dne je samostan obiskal apostolski vikar s Tahitija, Štefan Jaussen. Študentom je pripovedoval o daljnih otokih, kjer bivajo človeški otroci, polni sme-ha, sonca in petja, pri katerih cvete večna pomlad. A govoril je tudi o vulkanih, ki gorijo v teh rajskih vrtovih, o grozotah poganskega bogočastja, o delu in razočaranju ter o tihih, osamljenih grobovih mučencev, nad katerimi valovi morje. Prelat je prikazal daljavo v vsem sijaju. A vsa sinja romantika se razblini ob misli, da v misijonih ni prostora za pustolovce, temveč le za može, ki se znajo nesebično žrtvovati.

Damijan je začutil, da je misijon tista njiva, na katero ga

hoče postaviti Bog. Tu bo tudi on nekoč zastavil poslednjo silo in trebil peščena tla ter jih spreminjal v rodovitno deželo. Na tej njivi bo doživel boj z grudo, kakršnega še ni bojeval noben kmet. V tem boju bo našel srečo

in mir. Domov je pisal:

„Mislim, da bo goreči misijonar kmalu odpotoval v svoj misijon na Oceanu. Morda vzame s seboj enega od nas.

Ali ne bi bili srečni, da bi bil jaz med njimi?“

Novice IZ SLOVENIJE

Novoletni sprejem

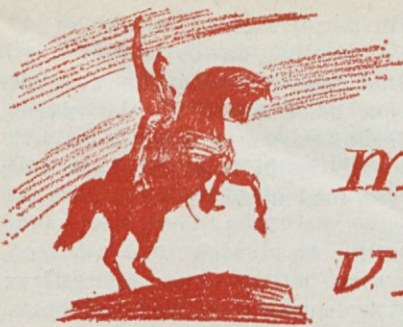
Slovenski metropolit šuštar je na novoletnem sprejemu v prostorih Izvršnega sveta v Ljubjani pri oceni odnosov med režimom in verskimi skupnostmi med drugim dejal: „Marsikje je bila razlika med teorijo in prakso, med izjavami in dejanskim stanjem, med obljubami in njihovimi uresničitvami, občutna... Papež je v nagovoru novemu jugoslovanskemu veleposlaniku dejal: ‚Težave se ne bi smele nikoli tako poostriti, da bi ogrožale zakonite pravice, niti ne smejo ostati brez pravične rešitve.‘“

Hrvaški škofje se letos iz protesta zaradi sovražnega zadržanja oblasti do hrvaške Cerkve niso hoteli udeležiti novoletnega sprejema, ki ga je priredil predsednik hrvaškega parlamenta Bilić. Zagrebški dnevnik Vjesnik je zadržanje hrvaških škofov ostro obsodil in jih obtožil, da

podpirajo hrvaške nacionaliste. Zelo je bilo tudi opazno, da sta ob pogrebnih svečanosti za kardinalom Šeperjem v zagrebški stolnici nadškof Kuharić in pomožni škof Kokša zelo poudarjala vdanost, ki jo je pok. Šeper izkazoval kardinalu Stepincu, ko je bil njegov osebni tajnik.

Srečanje sodelavcev pri verskem tisku

Ob prazniku sv. Frančiška Saleškega (24. januarja), zavetnika katoliških časnikarjev, urednikov in pisateljev, je nadškof šuštar sprejel na škofiji okrog 35 sodelavcev pri verskem tisku na Slovenskem. V prvem delu srečanja je nadškof šuštar opravil mašno daritev v hišni kapeli, v drugem delu so o pomembnosti verskega tiska spregovorili prof. Jože Gregorič, nadškof šuštar, glavni urednik Družine Klemenčič in frančiškan Hieronim Žveglič.

med nami v Argentini

Začetek delovnega leta v skupnosti

Po poletnem premoru se je z začetkom marca začelo udejstvovanje v slovenskih organizacijah in ustanovah. Po božičnih praznikih je bila v počitniškem domu dr. Rudolfa Hanželiča v cordobskih hribih najprej šolska kolonija, potem pa so se do konca februarja vrstili družine in posamezniki. Nekateri rojaki so letovali v Miramaru, kjer ima precej Slovencev počitniške hiše ali stanovanja, in drugih obmorskih mestih, nekateri so odšli v Bariloče, spet drugi v Mendoza in še kam drugam. V Bariločah so tudi taborili lanski abiturientje.

Na pustno soboto in nedeljo (27. in 28. februarja) so bile po Domo vih pustne prireditve.

V soboto 6. marca je bilo v Slovenski hiši zborovanje vseh članov Slovenske katoliške akcije, nato pa so začeli zanje sestanki dvakrat na mesec in enkrat na mesec rekolekcije.

Na 1. marčno nedeljo je bila prva skupna mladinska sv. maša v cerkvi Marije Pomagaj in po njej pre-

davanje lazarista Franca Sodja. Na 2. nedeljo so bile krajevne mladinske maše.

Tombola je bila v nedeljo 7. marca na Pristavi, v Slomškovem domu pa v nedeljo 21. marca.

Slovenski srednješolski tečaj ravn. Marka Bajuka je začel šolsko leto 1982 v soboto 13. marca s sejo profsorskega zbora, popravnimi izpiti, vpisovanjem in začetno šolsko mašo. Začetek pouka je bil v soboto 20. marca.

Slovenske osnovne šole so imele v nedeljo 14. marca začetno prireditve v Slovenski hiši: sv. maša na čast Sv. Duhu, uvodne besede in Golieva pravljica igra Petrčkove poslednje sanje. Pouk se je začel naslednjo soboto.

Celodnevna duhovna obnova, kratke duhovne vaje, je bila za dekleta od končane ljudske šole do 16. leta v nedeljo 21. marca, za fante enake starosti pa v nedeljo 28. marca, obakrat v Slovenski hiši, vodil jih je salezijanski bogoslovec Jože Repovž.

Duhovne vaje za fante od 18. leta pa so bile od petka 26. marca zvečer do nedelje 28. marca popoldne v Do-

mu duhovnih vaj Malinckrodt. Vodil jih je jezuit dr. Lojze Kukovica.

S svojimi mesečnimi sestanki je začela tudi Zveza slov. mater in žena, osrednja in krajevne.

Občni zbor je imelo društvo Slovenska vas 14. marca, Kreditna za druga SLOGA pa 27. marca.

Bibšji zavodariji iz Adroguéja so imeli 12. marca na Pristavi informativni sestanek.

Rast X. v Bariločah

27. decembra je odšlo na taborjenje v Bariloče 32 abiturientov, ki so dokončali slovenski Srednješolski tečaj ravn. Marka Bajuka. Letošnja skupina je bila že deseta. V Bariloče so potovali s posebnim avtobusom. V vodstvu so bili Marjan Loboda, Lidija Čop in Igor Grohar, kot duhovni asistent pa je bil z njimi dr. Jure Rode, ki je potoval že pred božičem, da so bariloški Slovenci imeli lahko slovensko polnočnico. Taborjenje utrjuje mlade v prijateljstvu, slovenstvu in krščanstvu.

Popravek

V decembrski številki DŽ je bilo v kroniki o delovanju ZSMŽ pomotno izpuščeno predavanje ga. Franje Golob-Staretove o njenem umetniškem delu (na sestanku 1. XII. 81), v zapisu o proslavi Narodnega praznika 29. oktobra pa, da je g. Milošu Staretu izročil predsednik Z. S. arh. Jure Vombergar umetniško plaketo, delo akad. slikarja in rezbarja Ivana Bukovca, v priznanje in pohvalo ob 40-letnici izhajanja tednika „Svobodna Slovenija“.

Berazategui

V nedeljo 15. novembra so berazateški rojaki praznovali 16. obletnico svojega Doma. Za začetek je bilo somaševanje delegata msgr. Oreharja s krajevnim dušnim pastirjem Jožetom Guštinom. Popoldanski program je pripravila Betka Vitrih, napovedoval pa inž. Andrej Vidmar; po pozdravnih besedah predsednika Doma Janka Štrbenca je imel slavnostni govor arh. Jure Vombergar, skupina deklet je izvajala simbolične vaje, mladi melodikarji so igrali pod vodstvom Jožeta Omahna, skupina otrok je imela svoj prizor, kot gost pa je nastopila folklorna skupina iz San Justa.

Ob koncu leta 1981

Sklepna prireditev srednješolskega tečaja ravn. Marka Bajuka (21. šolsko leto) je bila 21. novembra v Slovenski hiši. Ob 17 je bila v cerkvi Marije Pomagaj sv. maša, ob 18 pa v dvorani razdelitev spričeval in prireditev v dvorani. Zadnji soboto ali nedeljo v novembru ali prvo soboto ali nedeljo v decembru so bile sklepne prireditve tudi po vseh slovenskih sobotnih šolah. Poleg razdelitve spričeval so bili tudi nastopi otrok in poslovilni nagovori. Ponekod so prireditev povezali z miklavževanjem, drugod je bilo miklavževanje ločeno. V Jegličevi šoli so pripravili tudi odrski prikaz Gorjančevega Pavleka, v Balantičevi šoli v San Justu pa so 30 letnico šole proslavili z uprizoritvijo Golievih „Petrčkovih poslednjih sanj“.

Terezijino leto

15. oktobra 1981 so se v španškem mestu Avili začele slovesnosti ob 400-letnici smrti sv. Terezije Avilske. Slovesnosti se bodo vrstile do letošnjega oktobra. Papež Janez Pavel II. je ob tej priložnosti poslal posebno pismo turinskemu kardinalu Ballestreru, ki ga bo zastopal na vseh slovesnostih v španiji, drugo pismo pa generalnemu predstojniku bosonogih karmeličanov p. Filipu Sainzu. V tem pismu obširno razmišlja o aktualnosti spisov sv. Terezije Avilske za ljudi našega časa. Sv. Terezija Avilska (1515-1582) je zelo znana zaradi svojih spisov in redovnih ustanov. Kot prva ženska v zgodovini je leta 1970 dobila častni naslov cerkvene učiteljice.

Želja po verski svobodi
razlog za beg

Vietnamski begunci, ki so svoje prvo zatočišče našli na Japonskem, vedno pogosteje navajajo kot vzrok za beg hrepenenje po verski svobodi. Od 60 do 90 odstotkov Vietnamcev, ki so v zadnjih mesecih pribežali na Japonsko, je katoličanov. Število prebežnikov stalno narašča. Na vprašanje, zakaj so pobegnili iz domovine, jih veliko odgovarja: „Nismo smeli več hoditi v naše cerkve.“

Katoličani so pod komunističnim režimom tudi v Vietnamu izpostavljeni čedalje hujšemu preganjanju. Še posebno hudo je v Južnem Vietnamu. Režim ob času nedeljske maše

prireja obvezne politične mitinge. Kdor se jih ne udeleži, izgubi dovoljenje za delo ali živilske karte. Duhovniki so v zaporu ali prevzgojnih taboriščih. Veliko so jih pomorili. Redovnice izganjajo v neobljudene pokrajine, verne učiteljice odpuščajo iz službe.

Poskus atentata
na avstralskega kardinala

Kardinal James Freeman, nadškof v Sidneyu, je 24. oktobra med mašo za las ušel atentatu. Kardinalu se je približal 42-letni moški, ki je v šopku rož nosil nož. Zgrabila sta ga duhovnika.

Religioznost mladih Rusov

Namestnik predsednika sovjetske varnostne službe Čebrikov je v listu „Mladi komunist“ zapisal, da je „klerikalizem poleg revizionizma in nacionalizma največja nevarnost za mladega človeka v Sovjetsk, zvezi, ki ga je razočarala komunistična ideologija“. To je prvo javno priznanje visokega sovjetskega funkcionarja, da se med sovjetsko mladino širi versko prepričanje. Čebrikov Ruse svari pred dejavnostjo „tujih klerikalnih centrov“, npr. Vatikana, evangeličanskih organizacij in rusko-pravoslavne Cerkve v tujini. Čebrikov piše, da je dobršen del mladih ljudi naklonjen religiji oziroma občuti religiozna nagnjenja. Zlasti se huduje na usmerjenost verskih oznanjevalcev, češ da hočejo znanstvena odkritja tako prikazati, da bodo mladi ljudje, ki o njih premišlujejo, začeli iskati Boga.

Za dobro (in slabo) voljo v Sloveniji

Čeprav je imel doma tri strežnice, je vedno govoril, da služi narodu.

— — —

Ko sem nadrejenim povedal, kaj je narobe, je bilo vse narobe.

— — —

Bolj kot je funkcija javna, bolj so dohodki tajni.

— — —

„Pogosto poudarjate, da si vaši delavci sami krojijo usodo.“

„Saj jo res, če kdo kritizira, je to zanj lahko usodno.“

— — —

Človek si vedno sam koplje jamo, čeprav so drugi plačani za to.

— — —

Dobil sem dodatek k plači. Diskutiral sem tudi v nadurah.

— — —

„Veš, da je Slovenija z odhodom umske delovne sile med zdomce izvozila med vsemi našimi republikami največ pameti na tuje?“

„Vem, to se doma kar precej pozna.“

— — —

„Če na sestanku kolektiva kaj kritiziram, mi delavci ploskajo, vodilni me pa grdo gledajo. Če samo kimam, je obratno. Kako naj ravnam, da bodo vsi zadovoljni?“

„Zadremaj! Vodilni bodo mislili, da si utrujen, ker si se pri delu v podjetju tako gnal. Kaj si bodo delavci mislili, pa tako ni važno!“

— — —

Ob svetovnem dnevu varčevanja naprošamo odgovorne, da bi začeli smotrno varčevati tudi z obljubami.

Dobro vedno zmaga nad zlim — v pravljicah.

— — —

Šef šefu pri kozarcu močnega v bifeju: „Nič čudnega, če produktivnost pada. Danes sem že petič v bifeju in vedno najdem koga od kolegov iz službe.“

— — —

Luknje na cestah bomo s posojilom sicer zakrpali, dobili bomo pa nove v žepih.

— — —

Nekateri Slovenci ne potrebujejo uzde: lahko jih vodiš za nos.

— — —

„Kako to, da imamo v Sloveniji en sam zelo skromen živalski vrt?“

„Saj uradnega cirkusa tudi nimamo, pa ga je vendar povsod na pretek.“

— — —

Delavec delavcu: „Našel sem skupni jezik s šefom: kadar on govori, jaz molčim.“

— — —

„Če se vodilni delavci različnih podjetij med seboj obdarujejo s proizvodi svojih tovarn, ali je to dovoljeno?“

„Ni važno, ali je dovoljeno: glavno je, da ni prepovedano.“

— — —

Nekateri bi sveto parolo „Delu čast in oblast“ na vsak način razdelili: za ene „čast in oblast“, za druge pa „delo“.

— — —

Končno spet podražitve! Bal sem se že, da ni nekaj v redu.

KJE JE KAJ

LETO 49

APRIL 1982

VELIKA NOČ	Praznična voščila DŽ	193
	Obhajamo veliko noč, praznik Kristusovega vstajenja (škof Franc Kramberger)	194
	Na veliko soboto (Milena Merlak)	196
	Velikonočne luči (Milena Merlak)	196
	Kristus je vstal! (Marija Jelen-Brenčič) ..	197
	Večer je kot vera (Vladimir Kos)	197
	K blagoslovu (Rezi Marinšek)	198
	To je dan, ki ga je naredil Gospod! (Emilijan Cevc)	200
IZ ŽIVLJENJA CERKVE	Skrb za vso Cerkev in za druge pereče zadeve	202
	Apostolsko potovanje v Afriko (Po Družini)	206
ARGENTINSKA CERKEV	Argentinski škofje k današnjemu položaju svoje dežele (Franc Gnidovec)	211
SLOVENSKA CERKEV	Človek in kristjan v današnji slovenski družbi in Cerkvi	214
VERSKI ČLANKI	Kristjani v svetu (Iz pisma Diognetu)	220
	Padec, zaznan od vseh potresomerov (Alojz Rebula)	221
	Krščansko upanje in časni napredek (Lojze Kukovica)	223
NAŠA VPRAŠANJA	Vrednost in lepota slovenske besede (Jože Krivec)	226
JEZIK	Na letališču (Simon Rajer)	231
V DRUŽINI	Apostolska spodbuda „Družinska skupnost“	239
ZA MLADINO	Božje češčenje (Anton Orehar)	242
	Mladim v premislek — izvenšolsko delo (Pavle Rant)	243
	Iz mladinske ankete 1981 (M. K.)	245
LEPOSLOVJE	Francišek in gobavec (Ksaver Meško)	232
	Oče Damijan (Wilhelm Hünermann)	247
NOVICE	Novice iz Slovenije	251
	Med nami v Argentini	252
	Svetovne novice	254
HUMOR	Za dobro (in slabo) voljo v Sloveniji	255

Malo za šalo, malo zares

„Ali greste na 'Figarovo svatbo'?“

„Ne, bom kar rože poslal.“

Župnik je v nedeljo povedal, da bo prihodnjo nedeljo govoril o laži in naj zato vsi preberejo 18. poglavje iz evangelija sv. Marka.

Ko vpraša naslednjo nedeljo s prižnice, kdo je naročeno poglavje prebral, so vsi dvignili roko.

„No vidite,“ je rekel, „kako nujno

je spregovoriti o laži: evangelij sv. Marka ima samo 16 poglavij.“

Hči se je hotela posvetovati z mamo glede ženina.

„Veš, kaj,“ ji je odgovorila ona, „o tem se rajši pomeni z očetom: on se je poročil bolj pametno kot jaz.“

Žena možu: „Iz oči ti berem, kaj zdajle misliš.“

„Oprosti!“

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar — Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

Registro de la Propiedad Intelectual No. 1.313.507.

Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Bs. Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Piščanc, Riva Piazzutta 18, Gorizia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina za leto 1982 je 350.000 pesov.

DENARNA NAKAZILA NA NASLOV:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

Zunanja oprema: Franci Holosan; notranja: Stane Snój.

LA VIDA ESPIRITUAL